

ส่วนที่ 3

ฐานะการเงินและการดำเนินงาน

13. ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

13.1 งบการเงิน

13.1.1 สรุปรายงานการสอบบัญชี

บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาค ไทย สอบบัญชี จำกัด (เคพีเอ็มจี) (โดยนายวินิจ ศิลามงคล ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 3378 และ นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 6333 เป็นผู้สอบบัญชี) ได้ปฏิบัติตามตรวจสอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชี สำหรับงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัทฯ สำหรับรอบปีบัญชีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557 โดยผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นว่างบการเงินที่ได้ตรวจสอบได้แสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของบริษัทฯ และบริษัทย่อยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

13.1.2 ค่าตอบแทนผู้สอบบัญชี

ค่าตอบแทนจากการสอบบัญชี ปี 2557 (Audit fee)

รายการที่	ชื่อบริษัทผู้จ่าย	ชื่อผู้สอบบัญชี	ค่าสอบบัญชี (บาท)
1	บมจ. ไทยออยล์	(นายวินิจ ศิลามงคล) เคพีเอ็มจี	2,540,000
2	บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	439,000
3	บจ. ไทยออยล์มารีน	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	268,000
4	บมจ. ไทยลูบเบส	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	694,000
5	บจ. ไทยพาราไซลีน	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	449,000
6	บจ. ไทยออยล์ เอนเนอร์ยี เซอร์วิส	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	153,000
7	บจ. ไทยออยล์ เอทานอล	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	153,000
8	บจ. ไทยออยล์ โซลเว้นท์	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	173,000
9	บจ. ท็อป โซลเว้นท์	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	265,000
10	บจ. สก๊ดีไฮยลิตี	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	296,000
11	บจ. ทรัพย์ทิพย์	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	180,000
12	บจ. ท็อป มาริไทม์ เซอร์วิส	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	153,000
13	บจ. ลาปิแกซ์	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	150,000
14	บจ. ท็อป เอสพีพี	(นายวิวัฒน์ กอสมานชัยกิจ) เคพีเอ็มจี	150,000
15	กองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงานกลุ่ม บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	(นางสาวบุญศรี โชติไพบุลย์พันธุ์) เคพีเอ็มจี	240,000
รวมค่าตอบแทนจากการสอบบัญชี (Audit fee)			6,303,000

ค่าบริการอื่น ปี 2557 (Non-audit fee)

รายการ ที่	ชื่อบริษัทผู้จ่าย	ประเภทของงานบริการอื่น (Non-audit service)	ผู้ให้บริการ	ค่าตอบแทนของ งานบริการอื่น (บาท)
16	บมจ. ไทยออยล์	การตรวจสอบการปฏิบัติตาม เงื่อนไขของบัตรส่งเสริม	บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาค สอบบัญชี จำกัด	150,000
17	บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์	การตรวจสอบการปฏิบัติตาม เงื่อนไขของบัตรส่งเสริม	บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาค สอบบัญชี จำกัด	75,000
18	บจ. ไทยออยล์มารีน	การตรวจสอบการปฏิบัติตาม เงื่อนไขของบัตรส่งเสริม	บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาค สอบบัญชี จำกัด	200,000
19	บมจ. ไทยลูบเบส	การตรวจสอบการปฏิบัติตาม เงื่อนไขของบัตรส่งเสริม	บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาค สอบบัญชี จำกัด	75,000
20	บจ. ท็อป มารีไทม์ เซอร์วิส	การตรวจสอบการปฏิบัติตาม เงื่อนไขของบัตรส่งเสริม	บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาค สอบบัญชี จำกัด	220,000
21	บจ. ทรัพย์ทิพย์	การตรวจสอบการปฏิบัติตาม เงื่อนไขของบัตรส่งเสริม	บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาค สอบบัญชี จำกัด	75,000
รวมค่าตอบแทนสำหรับงานบริการอื่น (Non-audit fee)				795,000

13.1.3 การจัดทำงานการเงินรวม

งบการเงินรวมสำหรับแต่ละปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556 และ 2557 รวมงบการเงินของบริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อยที่บริษัทถือหุ้น ดังต่อไปนี้

		สัดส่วนการถือหุ้น (ร้อยละ)	
		2556	2557
บจ. ไทยพาราไซลีน		99.99	99.99
บมจ. ไทยลูบเบส		99.99	99.99
บจ. ไทยออยล์มารีน		99.99	99.99
บจ. ไทยออยล์ เอนเนอร์ยี เซอร์วิส		99.99	99.99
บจ. ไทยออยล์ โซลเว้นท์		99.99	99.99
บจ. ไทยออยล์ เอทานอล		99.99	99.99
บจ. ท็อป เอสพีพี ⁽¹⁾		99.99	99.99
บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์		73.99	73.99
บจ. ลาบิกซ์ ⁽²⁾	- ถือทางอ้อมโดย บจ. ไทยพาราไซลีน	75.00	75.00
บจ. ท็อป โซลเว้นท์	- ถือทางอ้อมโดย บจ. ไทยออยล์ โซลเว้นท์	99.99	99.99
บจ. สกัลโซลลิทรี	- ถือทางอ้อมโดย บจ. ท็อปโซลเว้นท์	80.52	80.52
TOP Solvent (Vietnam) LLC.	- ถือทางอ้อมโดย บจ. ท็อปโซลเว้นท์	100.00	100.00

บจ. ทรัพย์ทิพย์	- ถือทางอ้อมโดย บจ. ไทยออยล์ เอทานอล	50.00	50.00
Thaioil Marine International Pte. Ltd.	- ถือทางอ้อมโดย บจ. ไทยออยล์ มาร์ริน	100.00	100.00
บจ. ท็อป มารีไทม์ เซอร์วิส	- ถือทางอ้อมโดย บจ. ไทยออยล์ มาร์ริน	55.00	55.00

หมายเหตุ:

- เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2556 บริษัทได้มีมติจัดตั้งบริษัทย่อยภายใต้ชื่อ บจ. ท็อป เอสพีพี ซึ่งบริษัทเป็นผู้ถือหุ้นเองทั้งหมด เพื่อดำเนินการธุรกิจโรงไฟฟ้าขนาดเล็ก (SPP) จำนวน 2 โครงการ โดยจดทะเบียนแล้วเสร็จในวันที่ 26 ธันวาคม 2556
- เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2556 ได้มีการจดทะเบียน บจ. ลาภิรัช ขึ้น โดยถือหุ้นใหญ่โดย บจ. ไทยพาราไซลีน ซึ่งได้เริ่มโครงการก่อสร้างในเดือน และคาดว่าจะเริ่มดำเนินการเชิงพาณิชย์ได้ในปี 2558

บริษัทร่วมและกิจการที่ควบคุมร่วมกันซึ่งกลุ่มบริษัทฯ ได้บันทึกเงินลงทุนดังกล่าวตามวิธีส่วนได้เสียตามสัดส่วนที่ถือหุ้น โดยกลุ่มบริษัทมีดังนี้

		<u>สัดส่วนการถือหุ้น (ร้อยละ)</u>	
<i>บริษัทร่วม</i>		<u>2556</u>	<u>2557</u>
บจ. พีทีที ไอซีที โซลูชั่นส์		20.00	20.00
บจ. พีทีที เอนเนอร์ยี โซลูชั่นส์ ⁽¹⁾		20.00	20.00
บจ. แม่สอดพลังงานสะอาด	- ถือทางอ้อมโดย บจ. ไทยออยล์ เอทานอล	30.00	30.00
บจ. อุบล ไปโอ เอทานอล ⁽²⁾	- ถือทางอ้อมโดย บจ. ไทยออยล์ เอทานอล	21.28	21.28
บจ. ทอม ชิพ แมนเนจเม้นท์ (ประเทศ			
ไทย) ⁽³⁾	- ถือทางอ้อมโดย บจ. ไทยออยล์ มาร์ริน	33.33	33.33
<i>กิจการที่ควบคุมร่วมกัน</i>			
บจ. โกลบอล เพาเวอร์ ชินเนอร์ยี ⁽⁴⁾	- ถือทางอ้อมโดย บจ. ไทยออยล์ เพาเวอร์	27.71	27.71
	- ถือทางตรง	11.88	11.88
TOP-NTL Pte. Ltd. ⁽⁵⁾	- ถือทางอ้อมโดย บจ. ไทยออยล์ มาร์ริน	50.00	50.00
TOP-NTL Shipping Trust ⁽⁶⁾	- ถือทางอ้อมโดย บจ. ไทยออยล์ มาร์ริน	50.00	50.00
TOP-NYK MarineOne Pte. Ltd. ⁽⁷⁾	- ถือทางอ้อมโดย Thaioil Marine International		
	Pte. Ltd.	50.00	50.00
TOP Nautical Star Ltd. ⁽⁸⁾	- ถือทางอ้อมโดย บจ. ไทยออยล์ มาร์ริน	35.00	35.00
	- ถือทางอ้อมโดย TOP-NTL Shipping Trust	30.00	30.00

นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังถือหุ้นใน บจ. ท่อส่งปิโตรเลียมไทยร้อยละ 9 โดยแสดงเงินลงทุนในงบแสดงฐานะการเงินของบริษัทตามวิธีราคาทุน

หมายเหตุ:

- ลงทุนตั้งแต่ไตรมาส 2/54
- ลงทุนตั้งแต่ไตรมาส 1/54
- ลงทุนตั้งแต่ไตรมาส 4/54

- 4) เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2556 บจ. ไฟฟ้าอิสระ (ประเทศไทย) ได้ควมรวมกิจการกับบริษัท พีทีที ยูทิลิตี้ โดยมีชื่อ
บริษัทใหม่ว่า บจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่ (GPSC) โดยถือหุ้นทางตรงในสัดส่วนร้อยละ 11.88 และถือหุ้นทางอ้อม
ผ่าน บจ. ไทยออยล์ เพาเวอร์ ในสัดส่วนร้อยละ 27.71
- 5) ลงทุนตั้งแต่ไตรมาส 2/55
- 6) ลงทุนตั้งแต่ไตรมาส 4/55
- 7) ลงทุนตั้งแต่ไตรมาส 1/54
- 8) ลงทุนตั้งแต่ไตรมาส 3/56

13.1.4 ตารางสรุปงบการเงินรวมของบริษัทฯ และบริษัทย่อย สำหรับระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ปี 2555-2557

หน่วย: ล้านบาท

งบแสดงฐานะการเงิน ⁽¹⁾	ณ วันที่ 31 ธันวาคม		
	2555 (ปรับปรุงใหม่)	2556 (ปรับปรุงใหม่)	2557
สินทรัพย์			
<i>สินทรัพย์หมุนเวียน</i>			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	10,460	15,303	16,237
เงินลงทุนชั่วคราว	17,862	28,512	30,246
ลูกหนี้การค้า	27,090	28,746	16,141
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน			
ที่ครบกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	491	0	0
ลูกหนี้อื่น	1,655	1,323	1,555
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	90	90	90
สินค้านำมาขาย	40,004	48,509	28,533
ภาษีเงินได้คืนและลดหย่อนภาษี	20	9	604
ภาษีมูลค่าเพิ่มรอเรียกคืน	1,468	2,816	1,517
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	1,732	1,568	541
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	100,872	126,876	95,464
<i>สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน</i>			
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	946	11,299	12,010
เงินลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน	340	422	419
เงินลงทุนระยะยาวอื่น	1,002	940	943
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน	7,895	0	0
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	82	82	88
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	58,760	65,468	78,999
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	1,713	1,971	1,952
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	29	174	1,480

งบแสดงฐานะการเงิน ⁽¹⁾	ณ วันที่ 31 ธันวาคม		
	2555 (ปรับปรุงใหม่)	2556 (ปรับปรุงใหม่)	2557
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	72,086	81,786	97,338
รวมสินทรัพย์	172,958	208,662	192,802

หน่วย: ล้านบาท

งบแสดงฐานะการเงิน ⁽¹⁾ (ต่อ)	ณ วันที่ 31 ธันวาคม		
	2555 (ปรับปรุงใหม่)	2556 (ปรับปรุงใหม่)	2557
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น			
หนี้สินหมุนเวียน			
เงินกู้ยืมระยะสั้น	607	664	497
เจ้าหนี้การค้า	26,615	31,554	17,811
เจ้าหนี้อื่น	2,242	3,298	3,930
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงินที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี			
หุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	1,278	485	749
ภาษีสรรพสามิตค้างจ่าย	2,750	12,330	11,589
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	618	497	883
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	1,061	748	176
รวมหนี้สินหมุนเวียน	35,171	49,576	35,635
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	6,376	4,314	6,531
หุ้นกู้	35,786	57,070	60,734
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	550	0	0
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	2,526	2,721	2,863
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	45,238	64,105	70,128
รวมหนี้สิน	80,409	113,681	105,763

หน่วย: ล้านบาท

งบแสดงฐานะการเงิน ⁽¹⁾ (ต่อ)	ณ วันที่ 31 ธันวาคม		
	2555 (ปรับปรุงใหม่)	2556 (ปรับปรุงใหม่)	2557
ส่วนของผู้ถือหุ้น			
ทุนเรือนหุ้น			
ทุนจดทะเบียน ⁽²⁾	20,400	20,400	20,400
ทุนที่ออกและชำระแล้ว	20,400	20,400	20,400
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	2,456	2,456	2,456
กำไรสะสมจัดสรรแล้ว			
ทุนสำรองตามกฎหมาย	2,040	2,040	2,040
อื่นๆ	245	245	245
กำไรสะสมยังไม่ได้จัดสรร	62,889	66,089	57,865
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	(301)	(303)	(305)
รวมส่วนของบริษัทใหญ่	87,729	90,927	82,701
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	4,820	4,054	4,338
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	92,549	94,981	87,039
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	172,958	208,662	192,802

หมายเหตุ

(1) สภาวิชาชีพบัญชีได้ออกและปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินหลายฉบับ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกลุ่มบริษัท และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2557 ดังต่อไปนี้

- มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2555) เรื่อง การนำเสนองบการเงิน โดยการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงการนำเสนองบการเงินเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อกำไรหรือกำไรต่อหุ้น
- มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2555) เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน โดยการเปลี่ยนแปลงนี้ไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อกลุ่มบริษัท
- การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 การประเมินว่าข้อตกลงประกอบด้วยสัญญาเช่าหรือไม่ โดยการเปลี่ยนแปลงนี้มีผลกระทบต่อ สินทรัพย์ หนี้สิน และกำไรสะสมของกลุ่มบริษัท ทั้งนี้ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีดังกล่าวได้ปรับปรุงย้อนหลังในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2555 และ 2556

(2) ทุนจดทะเบียน หุ้นที่ออกและชำระแล้ว

: หุ้นสามัญ 2,040,027,873 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท จำนวนเงิน 20,400 ล้านบาท ณ วันสิ้นงวดปี 2555-2557

หน่วย: ล้านบาท

งบกำไรขาดทุน ⁽¹⁾	สำหรับแต่ละปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2556 (ปรับปรุงใหม่)	2557
รายได้		
รายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการ	414,575	390,090
กำไรจากอนุพันธ์เพื่อประกันความเสี่ยงสุทธิ	1,292	2,218
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิ	0	996
รายได้อื่น	2,073	2,085
รวมรายได้	417,940	395,389
ค่าใช้จ่าย		
ต้นทุนขายสินค้าและต้นทุนการให้บริการ	(397,542)	(394,150)
ค่าใช้จ่ายในการขาย	(477)	(478)
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	(2,105)	(2,163)
ขาดทุนจากอนุพันธ์เพื่อประกันความเสี่ยงสุทธิ	0	0
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิ	(3,111)	0
ขาดทุนจากการขายเงินลงทุน	(897)	0
รวมค่าใช้จ่าย	(404,132)	(396,791)
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วมและกิจการที่ควบคุมร่วมกัน	676	744
กำไร (ขาดทุน) ก่อนต้นทุนทางการเงินและค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	14,484	(658)
ต้นทุนทางการเงิน	(3,786)	(3,966)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	10,698	(4,624)
กลับรายการ (ค่าใช้จ่าย) ภาษีเงินได้	(1,160)	920
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี	9,538	(3,704)
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น		
การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าสุทธิของเงินลงทุนเพื่อขาย	(61)	4
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	59	(6)
กำไรจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์		
ประกันภัยสำหรับโครงการผลประโยชน์พนักงาน		6
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี-สุทธิจากภาษี	(2)	4
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	9,536	(3,700)
ส่วนของกำไร (ขาดทุน) สำหรับปีที่ เป็นของ		
ส่วนของบริษัทใหญ่	9,316	(4,026)
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	222	322
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี	9,538	(3,704)

หน่วย: ล้านบาท

งบกำไรขาดทุน ⁽¹⁾ (ต่อ)	2556 (ปรับปรุงใหม่)	2557
ส่วนของกำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จรวมที่เป็นของ		
ส่วนของบริษัทใหญ่	9,314	(4,025)
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	222	325
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	9,536	(3,700)
กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน (บาท)	4.57	(1.97)

หมายเหตุ

(1) สภาวิชาชีพบัญชีได้ออกและปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินหลายฉบับ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกลุ่มบริษัท และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2557 ดังต่อไปนี้

- มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2555) เรื่อง การนำเสนองบการเงิน โดยการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงการนำเสนองบการเงินเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อกำไรหรือกำไรต่อหุ้น
- มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2555) เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน โดยการเปลี่ยนแปลงนี้ไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อกลุ่มบริษัท
- การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 การประเมินว่าข้อตกลงประกอบด้วยสัญญาเช่าหรือไม่ โดยการเปลี่ยนแปลงนี้มีผลกระทบต่อ สินทรัพย์ หนี้สิน และกำไรสะสมของกลุ่มบริษัท ทั้งนี้ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีดังกล่าวได้ปรับปรุงย้อนหลังในงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556 อย่างไรก็ตามบริษัทฯ ไม่ได้ทำการปรับปรุงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีดังกล่าวในงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2555 จึงไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ ทั้งนี้ผู้ลงทุนสามารถดูข้อมูลงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2555 ได้ที่เว็บไซต์ของบริษัท (www.thaioilgroup.com) และเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (www.sec.or.th)

หน่วย: ล้านบาท

งบกระแสเงินสด ⁽¹⁾	สำหรับแต่ละปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2556	2557
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี	9,538	(3,704)
รายการปรับปรุง		
(กลับรายการ) ค่าปรับลดมูลค่าสินค้าคงเหลือให้เท่ากับมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	32	2,652
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	6,033	6,512
ต้นทุนทางการเงิน	3,786	3,966
(กำไร) ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	3,996	384
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม และกิจการที่ควบคุมร่วมกัน	(676)	(744)
ขาดทุนจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	19	29
ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อขาย	108	0
กลับรายการค่าเผื่อการด้อยค่าที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ และอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	0	(386)
ขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุน	897	0
การรับรู้รายได้ค่าธรรมเนียมการเช่าที่ดินและอื่นๆ รับล่วงหน้า	(11)	(26)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	1,160	(920)
	24,882	7,763
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน		
ลูกหนี้การค้า	(2,875)	12,587
ลูกหนี้อื่น	(5,820)	(5,129)
สินค้าคงเหลือ	(8,707)	17,323
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	(53)	(26)
เจ้าหนี้การค้า	5,904	(13,740)
เจ้าหนี้อื่น	(8)	194
ภาษีสรรพสามิตค้างจ่าย	(120)	385
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	151	158
จ่ายภาษีเงินได้	(1,678)	(1,560)
รับคืนเงินภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่ม	4,455	6,477
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน	16,131	24,432

หน่วย: ล้านบาท

งบกระแสเงินสด ⁽¹⁾ (ต่อ)	สำหรับแต่ละปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2556	2557
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน		
ซื้อเงินลงทุนชั่วคราว	(11,129)	(1,734)
เงินสดจ่ายจากการลงทุนในบริษัทร่วม	(2,375)	0
เงินสดจ่ายจากการลงทุนในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน	(38)	(38)
ขายเงินลงทุนระยะยาวอื่น	0	1
เงินสดรับ (จ่าย) สำหรับเงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่สหกรณ์ออมทรัพย์ของพนักงาน	(61)	(53)
ซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(12,334)	(18,679)
ขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	4	13
ขายสินทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อขาย	0	251
ซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(397)	(92)
เงินสดรับล่วงหน้าจากสินทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อขาย	27	0
ผลต่างจากการแปลงค่าบการเงิน	61	(15)
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	(26,242)	(20,346)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน		
จ่ายต้นทุนทางการเงิน	(3,068)	(3,818)
จ่ายเงินปันผล	(6,269)	(4,242)
จ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะสั้น	0	(772)
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะสั้น	56	605
จ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	(15,193)	(23,463)
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	13,280	25,945
ชำระคืนหุ้นกู้	(2,750)	(12,330)
เงินสดรับจากการออกหุ้นกู้	29,356	15,000
เงินสดรับค่าหุ้นจากส่วนที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	1,204	0
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	16,616	(3,075)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	6,505	1,011
ผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนของเงินตราต่างประเทศคงเหลือสิ้นปี	217	(77)
เงินสดและรายการเทียบเท่าของบริษัทย่อย (ลดลง) จากการจำหน่ายเงินลงทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุนระหว่างปี	(1,879)	0
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันต้นปี	10,460	15,303
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันสิ้นปี	15,303	16,237
รายการที่ไม่ใช่เงินสด		
เจ้าหนี้จากการซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	743	1,011

หมายเหตุ

(1) สภาวิชาชีพบัญชีได้ออกและปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินหลายฉบับ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกลุ่มบริษัท และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2557 ดังต่อไปนี้

- มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2555) เรื่อง การนำเสนองบการเงิน โดยการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงการนำเสนองบการเงินเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อกำไรหรือกำไรต่อหุ้น
- มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2555) เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน โดยการเปลี่ยนแปลงนี้ไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อกลุ่มบริษัท
- การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 การประเมินว่าข้อตกลงประกอบด้วยสัญญาเช่าหรือไม่ โดยการเปลี่ยนแปลงนี้มีผลกระทบต่อ สินทรัพย์ หนี้สิน และกำไรสะสมของกลุ่มบริษัท ทั้งนี้ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีดังกล่าวได้ปรับปรุงย้อนหลังในงบกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556 อย่างไรก็ตามบริษัทไม่ได้ทำการปรับปรุงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีดังกล่าวในงบกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2555 จึงไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ ทั้งนี้ผู้ลงทุนสามารถดูข้อมูลงบกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2555 ได้ที่เว็บไซต์ของบริษัท (www.thaioilgroup.com) และเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (www.sec.or.th)

อัตราส่วนทางการเงิน ⁽¹⁾	หน่วย	2556 (ปรับปรุงใหม่)	2557
<u>อัตราส่วนสภาพคล่อง</u>			
อัตราส่วนสภาพคล่อง	เท่า	2.6	2.7
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว	เท่า	1.5	1.8
อัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด	เท่า	0.4	0.6
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า	เท่า	14.8	17.4
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย	วัน	24.2	20.7
อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ	เท่า	29.5	34.2
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย	วัน	12.2	10.5
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้	เท่า	13.7	16.0
ระยะเวลาชำระหนี้	วัน	26.3	22.5
Cash Cycle	วัน	10.1	8.7
<u>อัตราส่วนแสดงความสามารถในการหาทำไร</u>			
อัตรากำไรขั้นต้น	%	5.53%	0.59%
อัตราส่วนกำไรสุทธิ	%	2.23%	(1.02%)
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	%	10.43%	(4.64%)
<u>อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน</u>			
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	%	4.88%	(2.01%)
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร	%	23.86%	2.61%
อัตราการหมุนของสินทรัพย์	เท่า	2.19	1.97
<u>อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน</u>			
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	เท่า	1.2	1.2
อัตราหนี้สินสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	เท่า	0.3	0.4
อัตราส่วนมูลค่าหุ้นต่อมูลค่าทางบัญชี	เท่า	1.4	1.2
อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย	เท่า	5.9	0.7
อัตราส่วนความสามารถชำระภาระผูกพัน (Cash basis)	เท่า	0.3	0.4
อัตราการจ่ายเงินปันผล ⁽²⁾	%	45%	N/A

หมายเหตุ

(1) สภาวิชาชีพบัญชีได้ออกและปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินหลายฉบับ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกลุ่มบริษัท และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2557 ดังต่อไปนี้

- มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2555) เรื่อง การนำเสนองบการเงิน โดยการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงการนำเสนองบการเงินเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อกำไรหรือกำไรต่อหุ้น

- มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2555) เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน โดยการเปลี่ยนแปลงนี้ไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อกลุ่มบริษัท
 - การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 การประเมินว่าข้อตกลงประกอบด้วยสัญญาเช่าหรือไม่ โดยการเปลี่ยนแปลงนี้มีผลกระทบต่อ สินทรัพย์ หนี้สิน และกำไรสะสมของกลุ่มบริษัท ทั้งนี้ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีดังกล่าวได้ปรับปรุงย้อนหลังในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2555 และ 2556 งบกำไรขาดทุนและงบกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556 อย่างไรก็ตามบริษัทไม่ได้ทำการปรับปรุงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีดังกล่าวในงบกำไรขาดทุนและงบกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2555 จึงไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ ทั้งนี้ผู้ลงทุนสามารถดูข้อมูลงบกำไรขาดทุนและงบกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2555 ได้ที่เว็บไซต์ของบริษัท (www.thaioilgroup.com) และเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (www.sec.or.th)
- (2) เงินปันผลสำหรับปี 2555, 2556 และ 2557 ของบริษัท คิดเป็นจำนวน 2.70 บาทต่อหุ้น 2.3 บาทต่อหุ้น และ 1.16 บาทต่อหุ้น ตามลำดับ

13.1.5 สรุปข้อมูลการดำเนินงานที่สำคัญ

		สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		
		2555	2556	2557
1	กำลังการกลั่น (พันบาร์เรลต่อวัน)	275	275	275
2	ปริมาณวัตถุดิบที่ป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิต (พันบาร์เรลต่อวัน) ⁽¹⁾	278	280	269
3	อัตราการใช้กำลังการกลั่น (ร้อยละ) ⁽²⁾⁽³⁾	101	102	98
4	กำไรจากการกลั่นขั้นต้น – โรงกลั่น (เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล) ⁽⁴⁾	5.31	4.26	5.69
5	ปริมาณวัตถุดิบรวมที่ป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิต (Integrated Intake) (พันบาร์เรลต่อวัน) ⁽⁵⁾	292	294	281
6	กำไรขั้นต้นรวมจากการผลิต (Integrated Margin) (เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล) ⁽⁶⁾	7.63	6.75	6.25
	6.1 กำไรจากการกลั่นขั้นต้น – โรงกลั่น (เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล)	5.07	4.06	5.44
	6.2 กำไรจากการผลิตขั้นต้น – TPX (เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล)	1.68	1.81	0.14
	6.3 กำไรจากการผลิตขั้นต้น – TLB (เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล)	0.87	0.87	0.67
7	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่เป็นเงินสด – โรงกลั่น (เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล) ⁽⁷⁾	1.18	1.43	1.55

หมายเหตุ

(1) คำนวณจากปริมาณวัตถุดิบที่ป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิตของโรงกลั่นน้ำมันในแต่ละช่วงเวลาหารด้วยจำนวนวันในช่วงเวลานั้น ๆ ภายหลังการขายหน่วย Mixed Xylenes ให้แก่ บจ. ไทยพาราไซลีน ในวันที่ 1 เมษายน 2548 การคำนวณวัตถุดิบเข้ากลั่นเฉลี่ยไม่รวมผลิตภัณฑ์พลอยได้ของ บจ. ไทยพาราไซลีน ซึ่งบริษัทฯ รับกลับเข้ามาเพื่อกลั่นต่อและผสมเป็นผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูป

(2) คิดตามจำนวนวันในช่วงเวลานั้น ๆ โดยคำนวณจากกำลังการกลั่น 275,000 บาร์เรลต่อวัน

(3) คำนวณจากปริมาณวัตถุดิบที่ป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิตหารด้วยกำลังการกลั่น

(4) กำไรจากการกลั่นขั้นต้น ไม่รวมผลกระทบจากสต็อกน้ำมันของโรงกลั่น ซึ่งแปลงค่าจากเงินสกุลบาทเป็นเหรียญสหรัฐฯ โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย (อัตรายาข) ที่ประกาศโดยธนาคารแห่งประเทศไทยในช่วงเวลานั้น ๆ และคำนวณต่อหน่วยของปริมาณวัตถุดิบที่ป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิตของโรงกลั่น

(5) คำนวณจากปริมาณวัตถุดิบรวมที่ป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิตของโรงกลั่นน้ำมัน โรงงานผลิตสารพาราไซลีน และโรงงานผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานในแต่ละช่วงเวลาหารด้วยจำนวนวันในช่วงเวลานั้น ๆ

(6) Integrated Margin คำนวณจากกำไรขั้นต้นรวมจากการผลิตของบริษัทฯ บจ. ไทยพาราไซลีน และ บมจ. ไทยลูบเบส ไม่รวมผลกระทบจากสต็อกน้ำมันของโรงกลั่นหารด้วยอัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยของแต่ละช่วงเวลาและหารด้วยปริมาณวัตถุดิบรวมที่ป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิตของบริษัทฯ บจ. ไทยพาราไซลีน และ บมจ. ไทยลูบเบส

(7) ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน ค่าซ่อมบำรุง ค่าสารเร่งปฏิกิริยา ค่าประกันภัย ค่าเช่าที่ดิน เป็นต้น โดยตั้งแต่ปี 2549 บริษัทฯ ปรับการคำนวณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่เป็นเงินสด โดยนำรายได้ค่าไฟฟ้า ค่าไอน้ำ ที่ขายให้กับบริษัทย่อยบางส่วนไปคำนวณรวมกับกำไรจากการกลั่นขั้นต้น

13.2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของบริษัทฯ

13.2.1 กำไรจากการกลั่นน้ำมันขั้นต้นและ Integrated Margin

โดยปกติผู้ประกอบการกิจการกลั่นน้ำมันรวมทั้งบริษัทฯ วัดผลการดำเนินงานจากกำไรจากการกลั่นน้ำมัน โดยราคาของน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปมีความผันผวนตามภาวะตลาดน้ำมันโลก ด้วยเหตุดังกล่าว รายได้จากธุรกิจการกลั่นน้ำมันและต้นทุนของผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายจึงอาจแตกต่างกันในแต่ละช่วงเวลา แม้ว่าปริมาณของน้ำมันดิบที่ซื้อและปริมาณจำหน่ายของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปจะค่อนข้างคงที่ก็ตาม โดยรายได้จากธุรกิจการกลั่นน้ำมันจะขึ้นอยู่กับราคาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูป ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ปริมาณการขายซึ่งแปรตามอัตราการใช้กำลังการกลั่นและอุปสงค์ของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปภายในประเทศและภูมิภาค ซึ่งการที่ราคาของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย จะส่งผลให้รายได้จากธุรกิจการกลั่นน้ำมันมีความผันผวนสูง

ดังนั้นการพิจารณาผลประกอบการทางการเงินของธุรกิจการกลั่นน้ำมันจึงจำเป็นต้องพิจารณาจากกำไรจากการกลั่นขั้นต้น (Gross Refining Margin) เป็นหลัก โดยโรงกลั่นน้ำมันที่ประสบความสำเร็จจะพยายามรักษาระดับกำไรจากการกลั่นขั้นต้นในแต่ละปี แม้ว่าจะมีความผันผวนของราคาน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปก็ตาม เช่นเดียวกับโรงกลั่นน้ำมันรายอื่นๆ บริษัทฯ ใช้กำไรจากการกลั่นขั้นต้นเป็นตัววัดผลกำไรจากการกลั่น โดยการแปลงสภาพน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่น ๆ ในปริมาณ 1 บาร์เรลให้เป็นผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูป ซึ่งกำไรจากการกลั่นจะแสดงอยู่ในรูปสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นอัตราต่อบาร์เรล ทั้งนี้ กำไรจากการกลั่นขั้นต้นคำนวณจากผลต่างระหว่างมูลค่าของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้และต้นทุนรวมค่าขนส่งถึงท่าปลายทาง (Landed Costs) ของน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่น ๆ ที่ใช้ในกระบวนการผลิต รวมถึงต้นทุนค่าเชื้อเพลิงที่ใช้ในการกลั่นน้ำมันด้วย

โดยทั่วไปแล้วต้นทุนของน้ำมันดิบจะเป็นไปตามอุปสงค์และอุปทานของน้ำมันดิบในตลาด รวมทั้งปัจจัยอื่นๆ แต่เนื่องจากน้ำมันดิบมีหลายประเภทและมีคุณภาพต่างกันหลายระดับ รวมทั้งคุณสมบัติทางกายภาพและความพอเพียงของน้ำมันดิบในตลาดทำให้ราคาน้ำมันดิบแต่ละชนิดแตกต่างกัน ส่วนราคาของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปก็จะแตกต่างกันไปโดยขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

กำไรจากการกลั่นขั้นต้นของโรงกลั่นน้ำมันขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายๆอย่าง ประกอบด้วย ความสามารถในการเพิ่มคุณค่าผลิตภัณฑ์ (Complexity) ของโรงกลั่นน้ำมัน อัตราการใช้กำลังการกลั่นและกลยุทธ์ในการซื้อน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่นๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าในเชิงพาณิชย์ของผลิตภัณฑ์ให้ได้สูงสุด โดยมีต้นทุนน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่นๆต่ำที่สุด ดังนั้น โรงกลั่นน้ำมันแบบคอมเพล็กซ์ (Complex Refinery) เช่น โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ที่สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีราคาสูง เช่น น้ำมันเบนซินไร้สารตะกั่ว (Light Products) และน้ำมันดีเซลและน้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องบิน (Middle Distillates) ในสัดส่วนสูงสุดต่อการกลั่นน้ำมันดิบ 1 บาร์เรล จะทำให้มีกำไรจากการกลั่นขั้นต้นสูงกว่าโรงกลั่นน้ำมันที่มีหน่วยกลั่นน้ำมันที่เพิ่มคุณค่าผลิตภัณฑ์น้อยกว่า (Simple Refinery) นอกจากนี้ กำไรจากการกลั่นขั้นต้นยังขึ้นอยู่กับแหล่งที่มาของน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่นๆ และสัดส่วนการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปในประเทศและต่างประเทศ โดยในการจัดหาน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่นๆ โรงกลั่นน้ำมันที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่นๆ จะมีต้นทุนการขนส่งน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่นๆ ที่ต่ำกว่า ส่วนในด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปในประเทศและต่างประเทศ โดยในการจัดหาน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่นๆ โรงกลั่นน้ำมันที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่นๆ จะทำให้ต้นทุนการขนส่งและการจัดการสินค้าต่ำกว่า โรงกลั่นน้ำมันที่ตั้งอยู่ไกลและจะทำให้สามารถขายผลิตภัณฑ์ได้โดยมีกำไรที่สูงกว่า ทั้งนี้ โรงกลั่นน้ำมันอาจเพิ่มกำไรจากการกลั่นได้ด้วยการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีราคาสูง ถ้าโรงกลั่นดังกล่าวสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ชนิดพิเศษที่ผู้ซื้อยินดีซื้อในราคาที่สูงกว่า

นอกเหนือจากกำไรจากการกลั่นน้ำมันขั้นต้น บริษัทฯ ยังได้เชื่อมโยงระบบการกลั่นน้ำมันไปสู่ธุรกิจปิโตรเคมีและธุรกิจผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องของ บจ. ไทยพาราโซลิน และ บมจ. ไทยลubes ตามลำดับ เพื่อเปลี่ยนผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปบางชนิดของโรงกลั่นน้ำมันให้เป็นผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีและน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานที่มีมูลค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ที่สูงกว่าผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีสำเร็จรูป โดยเมื่อนำเอากำไรขั้นต้นจากการผลิตผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีและน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานเหล่านี้มารวมกับกำไรจากการกลั่นขั้นต้น จะได้เป็นกำไรขั้นต้นรวมจากกระบวนการกลั่นและการผลิตที่เชื่อมโยงกัน (Integrated Margin)

ในปี 2557 บริษัทฯ และบริษัทย่อยยังคงมุ่งมั่นในการเพิ่มประสิทธิภาพหน่วยผลิต การวางแผนผลิตและการขาย รวมถึงปรับปรุงพัฒนาสมรรถนะ เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันและเพิ่มความยืดหยุ่นในการดำเนินงานให้อยู่ในระดับสูงสุด เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อภาวะตลาดที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งแสวงหาโอกาสในการเข้าสู่ตลาดใหม่ได้เร็วกว่าผู้ประกอบการรายอื่น ส่งผลให้กลุ่มสามารถดำเนินการผลิตโดยมีวัตถุดิบป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิตประมาณ 281,000 บาร์เรลต่อวันหรือประมาณ 103 ล้านบาร์เรลต่อปี แม้ว่าอุตสาหกรรมการกลั่นจะมีความผันผวนอันเนื่องมาจากปัจจัยทางด้านราคาทั้งน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์น้ำมันเชื้อเพลิงสำเร็จรูป แต่ด้วยโครงสร้างธุรกิจของบริษัทฯ ที่มีเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างโรงกลั่นน้ำมัน โรงงานผลิตสารอะโรเมติกส์ โรงกลั่นน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน โรงงานผลิตสารทำละลาย โรงงานผลิตเอทานอล และโรงไฟฟ้า ตลอดจนเรือขนส่งผลิตภัณฑ์ทางทะเล ทำให้เกิดโครงสร้างรายได้ที่แข็งแกร่งและมีความยืดหยุ่นเพียงพอที่จะรองรับความผันผวนของเศรษฐกิจและตลาดโลกได้ โดยในปี 2557 เครือไทยออยล์มีกำไรขั้นต้นจากการผลิตของกลุ่มรวมผลกระทบบวกจากสต็อกน้ำมัน (Gross Integrated Margin : GIM) อยู่ในระดับ 1.9 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล

กำไรจากการกลั่นขั้นต้น และ Integrated Margin ของบริษัทฯ และบริษัทในกลุ่มขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการซึ่งอยู่นอกเหนือการควบคุมของบริษัทฯ รวมทั้งอุปสงค์และอุปทานของน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่น ๆ รวมทั้งปัจจัยดังต่อไปนี้

- ความผันผวนของราคาน้ำมันดิบ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์อะโรเมติกส์ และผลิตภัณฑ์น้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน
- ความต้องการของตลาดภายในประเทศ และระดับการผลิตของโรงกลั่นรายอื่นในประเทศและในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก
- สภาพเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะสหรัฐฯ และจีน และปัญหาวิกฤตหนี้ในยุโรป รวมทั้งความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา โดยเฉพาะค่าเงินบาทเมื่อเทียบกับเงินเหรียญสหรัฐฯ
- ปัญหาการเมืองระหว่างประเทศ และเสถียรภาพทางการเมืองของประเทศผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่
- ระดับน้ำมันสำรองทั่วโลก และปริมาณน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่น ๆ และผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีสำเร็จรูป
- การเข้ามาถึงกำไรราคาน้ำมันจากกองทุนต่างๆ
- ต้นทุนการขนส่งน้ำมันดิบ วัตถุดิบอื่น ๆ และผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีสำเร็จรูป
- การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ ที่ส่งผลกระทบต่ออุปสงค์และอุปทานในตลาด
- เหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน เช่น ภัยธรรมชาติต่างๆ รวมทั้ง การปิดซ่อมบำรุงของแหล่งผลิตน้ำมันดิบ โรงกลั่น และท่อส่งน้ำมันดิบ ซึ่งส่งผลกระทบต่อปริมาณอุปทานในตลาด
- ความพอเพียงและความเหมาะสม รวมทั้ง ราคาที่แข่งขันได้ของแหล่งพลังงานทดแทนอื่น ๆ และ
- ผลกระทบจากกฎเกณฑ์ของภาครัฐ เช่น การกำหนดคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิง การควบคุมราคาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

นอกจากนี้ บริษัทฯและกลุ่มบริษัทได้ดำเนินการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มกำไรขั้นต้น (Margin Improvement) จากการเพิ่มประสิทธิภาพหน่วยกลั่นและการวางแผนการขายและการผลิต อาทิ การนำน้ำมันดิบชนิดใหม่ที่มีความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์เข้ามากลั่น การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต และการขยายกำลังการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์สารอะโรเมติกส์

13.2.2 ผลกระทบจากภาวะตลาด

ปัจจัยหลักที่มีผลกระทบจากภาวะตลาดของบริษัทฯ คือ ความผันผวนของราคาน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่นๆ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และอัตราดอกเบี้ย โดยมีรายละเอียดพอสรุปได้ดังนี้

ราคาวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป

ความผันผวนของราคาน้ำมันดิบ วัตถุดิบอื่นๆ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม และปิโตรเคมีสำเร็จรูป จะส่งผลกระทบต่อบริษัทฯ ทั้งต่อยอดขายสุทธิ ต้นทุนขาย กำไรขั้นต้น และกระแสเงินสดของบริษัท โดยทั่วไปราคาผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปจะมีการเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกับราคาน้ำมันดิบ แต่จะเปลี่ยนแปลงในอัตราที่มากกว่าหรือน้อยกว่าราคาน้ำมันดิบนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานทั้งอุปสงค์และอุปทานของราคาผลิตภัณฑ์นั้นๆ ดังนั้น กำไรจากการกลั่นขั้นต้นของบริษัทจะมีความผันผวนในแต่ละช่วงเวลาขึ้นอยู่กับภาวะตลาดในขณะนั้น นอกจากนี้ในช่วงเวลาที่ราคาน้ำมันดิบและวัตถุดิบปรับสูงขึ้น จะทำให้บริษัทฯ มีความจำเป็นต้องใช้เงินทุนระยะสั้นเพิ่มขึ้นด้วย รวมทั้งบริษัทฯ มีการเก็บรักษาสินค้าคงคลังสำหรับน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป ดังนั้นมูลค่าสินค้าคงคลังจะผันผวนไปตามราคาตลาดด้วยเช่นกัน

ในส่วนของต้นทุนเชื้อเพลิงสำหรับธุรกิจผลิตไฟฟ้า บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์ ได้ทำสัญญาระยะยาวจำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้กับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เพื่อจำหน่ายกระแสไฟฟ้า โดยภาระต้นทุนเชื้อเพลิงส่วนหนึ่งตกเป็นของ กฟผ. นอกจากนี้ บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์ ขายกระแสไฟฟ้าให้กับ บริษัทฯ และบริษัทย่อย โดยใช้สูตรราคาเดียวกับผู้จำหน่ายไฟฟ้ารายสำคัญคือ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) ซึ่งรวมถึงต้นทุนค่าเชื้อเพลิงและการผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนไปไว้ในค่าไฟ สำหรับรายได้จากการขายพลังงานไอน้ำของ บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์ นั้นอิงกับอัตราค่าเชื้อเพลิงและอัตราแลกเปลี่ยนเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐเป็นหลัก

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

ความผันผวนของค่าเงินบาทต่อเงินเหรียญสหรัฐฯ มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อย เนื่องจากต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่เกิดจากการนำเข้าน้ำมันดิบ หรือวัตถุดิบที่ต้องชำระเป็นเงินเหรียญสหรัฐฯ นอกจากนี้ รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม และปิโตรเคมียังอ้างอิงราคาตลาดโลก ซึ่งกำหนดราคาขายเป็นเหรียญสหรัฐฯ อย่างไรก็ตาม ผลการเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาทยังอาจส่งผลกระทบต่อกำไรได้ในระดับหนึ่ง เนื่องจากเกิดความแตกต่างเรื่องระยะเวลาของต้นทุนและรายได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารความเสี่ยงและลดผลกระทบจากความผันผวนของค่าเงินบาทดังกล่าว บริษัทฯจึงพิจารณาจัดโครงสร้างหนี้ของบริษัทฯ รวมถึงบริษัทย่อยให้มีสัดส่วนเงินสกุลเหรียญสหรัฐฯ อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับโครงสร้างรายได้ (Natural Hedge) ตลอดจนทำรายการซื้อ-ขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Forward Contracts) สำหรับธุรกรรมการค้า การเบิกเงินกู้และการชำระคืนเงินกู้ให้เหมาะสมกับการรับ-จ่ายจริง

อัตราดอกเบี้ย

ภาระหนี้เงินกู้ของบริษัทฯ และบริษัทย่อยมีอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระยะสั้นและระยะยาว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557 ร้อยละ 6 ของเงินกู้ระยะยาวคิดอัตราดอกเบี้ยลอยตัว สำหรับการกู้ยืมเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐใช้อัตราอ้างอิงกับอัตราดอกเบี้ยที่เสนอในตลาดเงินกู้ยืมระหว่างธนาคารในลอนดอน (LIBOR) ส่วนกรณีการกู้ยืมเงินบาทใช้อัตราอ้างอิงกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ (FDR) หรืออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดี (MLR) หรืออัตราดอกเบี้ยลอยตัวชนิด THBFX ของธนาคารหรืออัตราเฉลี่ยตามที่กำหนดในสัญญาเงินกู้แต่ละสัญญา

13.2.3 ฤดูกาล

ความต้องการและราคาของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปเปลี่ยนแปลงขึ้นลงระหว่างปี ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากปัจจัยในเรื่องของฤดูกาล โดยความต้องการ (ในด้านปริมาณ) สำหรับน้ำมันดีเซลในช่วงมรสุมในประเทศไทยนั้นจะต่ำกว่าฤดูอื่นๆ นอกจากนี้ราคาต่อหน่วยสำหรับผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูป เช่น น้ำมันเบนซินในช่วงฤดูร้อนตามปกติจะสูงกว่าฤดูอื่นเนื่องจากในสหรัฐอเมริกาประชาชนจะมีการใช้น้ำมันเบนซินมากขึ้นในช่วงฤดูร้อน ส่วนราคาต่อหน่วยของน้ำมันดีเซลจะเพิ่มขึ้นในช่วงฤดูหนาว เนื่องจากใช้น้ำมันเชื้อเพลิงให้ความอบอุ่นในญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ยุโรป และสหรัฐฯ

13.2.4 อัตราเงินเฟ้อ

กระทรวงพาณิชย์ได้รวบรวมอัตราเงินเฟ้อของประเทศไทย ซึ่งสามารถอ้างอิงได้จากดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index) ดังนี้

ปี	ร้อยละ	ปี	ร้อยละ	ปี	ร้อยละ
2543	1.6	2548	4.5	2553	3.3
2544	1.6	2549	4.7	2554	3.8
2545	0.7	2550	2.3	2555	3.0
2546	1.8	2551	5.5	2556	2.2
2547	2.7	2552	-0.9	2557	1.9

14. คำอธิบายและการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงาน

14.1 ภาพรวม

บมจ. ไทยออยล์ (“บริษัทฯ”)

บริษัทฯ เป็นหนึ่งในผู้นำในการดำเนินธุรกิจเชิงบูรณาการด้านการกลั่นน้ำมันและปิโตรเคมีที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเป็นเจ้าของและเป็นผู้ประกอบกิจการโรงกลั่นน้ำมันแบบเดี่ยว (Single - Site) ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ ซึ่งเป็นโรงกลั่นที่มีกระบวนการกลั่นแบบคอมเพล็กซ์ (Complex Refinery) ที่สุดแห่งหนึ่งในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก โดยปัจจุบันมีกำลังการกลั่น 275,000 บาร์เรลต่อวัน

รายได้ของเครือไทยออยล์ประกอบด้วย การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูป การจำหน่ายผลิตภัณฑ์อะโรเมติกส์ การจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน การจำหน่ายพลังงานกระแสไฟฟ้า การจำหน่ายผลิตภัณฑ์สารละลาย รายได้จาก การให้บริการขนส่งน้ำมันและผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีทางเรือ การจำหน่ายพลังงานทางเลือก เช่น เอทานอล และรายได้จากการให้บริการแก่ธุรกิจหรือบริษัทในเครือ

บจ. ไทยพาราไซลีน

บริษัทฯ ประกอบธุรกิจผลิตสารอะโรเมติกส์โดยการลงทุนผ่าน บจ. ไทยพาราไซลีน ซึ่งบริษัทฯ เป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมด โดย บจ. ไทยพาราไซลีน มีหน่วย PxMax ซึ่งเป็นหน่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยปรับเปลี่ยนสารโทลูอินให้เป็นสารพาราไซลีนและสารเบนซีนที่มีมูลค่าสูงกว่า ทำให้ บจ. ไทยพาราไซลีน มีกำลังการผลิตสารพาราไซลีน 527,000 ตันต่อปี สารเบนซีน 259,000 ตันต่อปี และสารมิทซ์ไซลีน 52,000 ตันต่อปี รวมมีกำลังการผลิตสารอะโรเมติกส์ 838,000 ตันต่อปี

ในปี 2556 บริษัทฯ ได้ลงนามในสัญญาก่อสร้างโรงงานผลิตสาร LAB แห่งแรกในประเทศไทย โดยเป็นกิจการร่วมค้า กับ บจ. มิตซูบิชิเอ็นคัมปนี ภายใต้ชื่อ บจ. ลาวิกซ์ (LABIX) ซึ่งบริษัทฯ ถือหุ้นผ่าน บจ. ไทยพาราไซลีน ร้อยละ 75 ซึ่ง บจ. ลาวิกซ์ จะเป็นผู้ผลิตสาร LAB (Linear Alkyl Benzene) รายแรกของประเทศไทย โดยจะมีกำลังการผลิตสาร LAB ประมาณ 100,000 ตันต่อปีและเป็นผู้ผลิตครบวงจรที่สุดรายแรกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยสาร LAB เป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการผลิตผงซักฟอกและผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด ทั้งนี้ บจ. ลาวิกซ์ อยู่ในระหว่างดำเนินการก่อสร้างและคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี 2558

บมจ. ไทยลูบเบส

บริษัทฯ ประกอบธุรกิจผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานโดยลงทุนผ่าน บมจ. ไทยลูบเบส ซึ่งบริษัทฯ เป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมด โดย บมจ. ไทยลูบเบส ดำเนินกิจการโรงงานกลั่นน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานตามการออกแบบพื้นฐาน (Basic Design Capacity) จำนวน 267,015 ตันต่อปีโดยใช้ Arabian Light Long Residue เป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต และใช้เทคโนโลยีจาก Bechtel Corporation ในกระบวนการผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน โดยมีกำลังการผลิตขมวดอยจำนวน 350,000 ตันต่อปี และผลิตภัณฑ์พลอยได้อื่น 124,212 ตันต่อปี นอกจากนี้ บมจ. ไทยลูบเบส ยังได้ดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารไฮโดรคาร์บอน (Hydrocarbon Management Review) ร่วมกับโรงกลั่นไทยออยล์ ตัวอย่างเช่น โครงการนำกากน้ำมันจากหน่วยไฮโดรแครกเกอร์ (Hydrocracker Bottom) ของไทยออยล์ มาผลิตเป็นน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานคุณภาพสูง ซึ่งทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีการเชื่อมต่อกับส่วนขยายหน่วยผลิต TDAE (Treated Distillate Aromatic Extract) กำลังการผลิต TDAE 67,520 ตันต่อปี ซึ่ง TDAE นำไปใช้ในอุตสาหกรรมผลิตยางรถยนต์ในประเทศยุโรป

บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์

บริษัทฯ ประกอบธุรกิจผลิตกระแสไฟฟ้าและไอน้ำผ่าน บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์ โดยบริษัทฯ ถือหุ้นร้อยละ 74 ทั้งนี้ บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์ ประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมแบบโคเจนเนอเรชั่นโดยใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง (Combined-Cycle Co-generation Power Plant) ด้วยกำลังการผลิตไฟฟ้า 118 เมกะวัตต์ และไอน้ำ 216 ตันต่อชั่วโมง โดย บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์ จำหน่ายไฟฟ้าให้แก่ กฟผ. จำนวน 41 เมกะวัตต์ ภายใต้สัญญาซื้อขายไฟฟ้ามีระยะเวลา 25 ปี และจำหน่ายไฟฟ้าส่วนที่เหลือและไอน้ำให้แก่กลุ่มบริษัทไทยออยล์ โดยมีข้อกำหนดปริมาณขั้นต่ำตามสัญญาที่ลูกค้าต้องรับซื้อ (Minimum Take Obligation, MTO) โดย กฟผ.ต้องรับซื้อไฟฟ้าอย่างน้อยร้อยละ 80 ของปริมาณที่ตกลงกันตามสัญญาซื้อขายไฟฟ้า ส่วนลูกค้าอื่นต้องรับซื้อไฟฟ้าอย่างน้อยร้อยละ 70 ของปริมาณที่ตกลงกันตามสัญญา ในขณะที่การรับซื้อไอน้ำของลูกค้ากำหนดไว้อย่างน้อยร้อยละ 85 ของปริมาณที่ตกลงกันตามสัญญา นอกจากนี้ภายใต้สัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับ กฟผ. ซึ่งกฟผ. ตกลงชำระค่าพลังไฟฟ้า (Capacity Payment) ให้แก่ บจ. ไทยออยล์ เพาเวอร์ เพื่อครอบคลุมต้นทุนคงที่ ภาระหนี้สินและผลตอบแทน แก่บริษัทฯ และค่าพลังงานไฟฟ้า (Energy Payment) ตามสูตรคำนวณที่ระบุไว้ในสัญญา

ปี	ปริมาณจำหน่ายไฟฟ้ารวม (เมกะวัตต์)	สัดส่วนการจำหน่าย (ร้อยละ)	
		กฟผ.	บริษัทฯ บจ. ไทยพาราไซคลิน และ บมจ. ไทยสูบเบส
2555	101	33	67
2556	102	33	67
2557	103	33	67

นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมผลิตกระแสไฟฟ้าและไอน้ำผ่าน บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี ซึ่งเกิดจากความร่วมมือระหว่าง บจ. ผลิตไฟฟ้าอิสระ (ประเทศไทย) และบริษัท พีทีที ยูทิลิตี้ จำกัด โดยบริษัทฯ ถือหุ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมรวมเป็นสัดส่วนร้อยละ 32.39 โดยผลิตไฟฟ้าและไอน้ำ เพื่อจำหน่ายให้กับ กฟผ. กลุ่มบริษัทไทยออยล์ กลุ่มปตท. และลูกค้าอุตสาหกรรมรายอื่นๆ

บจ. ท็อป เอสพีพี

บริษัทฯ ได้ผ่านการพิจารณาและได้รับการคัดเลือกตามมติคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ให้เป็นผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็ก (SPP) ประเภทสัญญา Firm ระบบโคเจนเนอเรชั่น โดยได้จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทย่อย บจ. ท็อป เอสพีพี เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2556 ซึ่งบริษัทฯ ถือหุ้นโดยตรงร้อยละ 100 เพื่อดำเนินการธุรกิจโรงไฟฟ้าขนาดเล็ก (SPP) จำนวน 2 โครงการ โดยมีทุนจดทะเบียนจำนวน 3,500 ล้านบาท กำหนดวันเริ่มต้นซื้อขายไฟฟ้า (SCOD) ในวันที่ 1 เมษายน 2559 และวันที่ 1 มิถุนายน 2559 ตามลำดับ

บจ. ท็อป เอสพีพี เป็นบริษัทผลิตไฟฟ้าและไอน้ำจากโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมแบบโคเจนเนอเรชั่นโดยใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง (Combined-Cycle Co-generation Power Plant) ด้วยกำลังการผลิตไฟฟ้า 239 เมกะวัตต์ และไอน้ำ 364 ตันต่อชั่วโมง และในกรณีที่มีความจำเป็นต้องการใช้ไอน้ำเพิ่มมากขึ้น ก็สามารถเพิ่มการเผาไหม้เสริม (Supplementary Firing) ทำให้อุณหภูมิของ Flue gas เพิ่มขึ้นเพื่อผลิตไอน้ำเพิ่มขึ้นได้จำนวน 134 ตันต่อชั่วโมง โดยจำหน่ายไฟฟ้าให้แก่ กฟผ. จำนวน 180 เมกะวัตต์ ภายใต้สัญญาซื้อขายไฟฟ้าซึ่งมีระยะเวลา 25 ปี คิดเป็นสัดส่วนปริมาณจำหน่ายไฟฟ้าประมาณร้อยละ 81 และจำหน่ายไฟฟ้าส่วนที่เหลือและไอน้ำให้แก่กลุ่มบริษัทไทยออยล์ คิดเป็นสัดส่วนปริมาณ

จำหน่ายไฟฟ้าประมาณร้อยละ 19 ภายใต้สัญญาซื้อขายไฟฟ้าและไอน้ำระยะยาว ทั้งนี้ รายได้จากการจำหน่ายไฟฟ้าของ บจ. ท็อป เอสพีพี ได้รับการประกันรายได้ภายใต้ข้อตกลงการรับประกันปริมาณการซื้อไฟฟ้าขั้นต่ำในแต่ละรอบปี (Minimum Take Obligation, MTO) ซึ่งกำหนดให้ลูกค้าต้องซื้อไฟฟ้าหรือไอน้ำขั้นต่ำในปริมาณที่ไม่น้อยกว่าที่ตกลงกัน โดย กฟผ. ต้องรับซื้อไฟฟ้าอย่างน้อยร้อยละ 80 ของปริมาณที่ตกลงตามสัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับ กฟผ. ลูกค้ารายอื่น ๆ ต้องรับซื้อไฟฟ้าอย่างน้อยร้อยละ 70 ของปริมาณที่ตกลงตามสัญญา ในขณะที่การรับซื้อไอน้ำของลูกค้า กำหนดไว้อย่างน้อย ร้อยละ 85 ของปริมาณที่ตกลงกันตามสัญญา ทั้งนี้ ภายใต้สัญญาซื้อขายไฟฟ้า กฟผ. ตกลงจ่ายเงินค่าพลังไฟฟ้า (Capacity Payment) ให้แก่บจ. ท็อป เอสพีพี ตามจำนวนและราคาที่มีการตกลงกันตามสัญญาซื้อขายไฟฟ้า รวมทั้งจ่ายค่าพลังงานไฟฟ้า (Energy Payment) ตามสูตรที่กำหนดไว้ในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า

บจ. ไทยออยล์มารีน

บริษัทฯ ประกอบธุรกิจขนส่งน้ำมันและผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยการลงทุนผ่าน บจ. ไทยออยล์มารีน ซึ่งบริษัทฯ เป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมด และผ่าน บจ. ท่อส่งปิโตรเลียมไทย ซึ่งบริษัทฯ ถือหุ้นอยู่ร้อยละ 9 ทั้งนี้ บจ. ไทยออยล์มารีน ประกอบธุรกิจขนส่งจัดเก็บน้ำมัน Feedstock และผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีด้วยเรือขนส่งทางทะเลทั้งภายในและต่างประเทศ โดยผ่าน บจ. ไทยออยล์มารีนเองและผ่านบริษัทร่วมหรือบริษัทย่อย ดังนี้

TOP-NYK MarineOne Pte. Ltd. เป็นการร่วมทุนกับกลุ่ม NYK ที่มีกองเรือขนาดใหญ่และเป็นหนึ่งในบริษัทขนส่งรายใหญ่ที่สุดในโลก เพื่อจัดหาเรือขนส่งน้ำมันดิบ (VLCC) มาให้บริการในเครือไทยออยล์และกลุ่มปตท.

บจ. ท็อป มารีไทม์ เซอร์วิส เป็นการร่วมทุนกับ บจ. มาร์ชัน เพื่อให้บริการเรือรับส่งลูกเรือ และ/หรือ ขนส่งสัมภาระระหว่างแท่นขุดเจาะในอ่าวไทย (Crew Boat)

บจ. ทอม จีพ แมนเนจเม้นท์ (ประเทศไทย) เป็นการร่วมทุนกับ บจ. นทลินและ บจ. ทอม จีพ แมนเนจเม้นท์ ประเทศสิงคโปร์ ดำเนินธุรกิจให้บริการทางด้านการบริหารจัดการเรือและพัฒนากองเรือในระดับสากล รวมทั้งให้บริการเป็นที่ปรึกษาและพัฒนาบุคลากรด้านปฏิบัติการ ด้านเทคนิค และด้านคุณภาพในธุรกิจขนส่งทางเรือ

TOP-NTL Shipping Trust และ TOP-NTL Private Limited เป็นการร่วมทุนกับ บจ. นทลิน เพื่อพัฒนากองเรือขนส่งน้ำมันและปิโตรเคมีขนาดใหญ่ เพื่อรองรับการขยายกองเรือในอนาคต

บจ. ท็อป นอดิคอลสตาร์ เป็นการร่วมทุนกับ บจ. นทลิน และ TOP-NTL Shipping Trust เพื่อให้บริการขนส่งจัดเก็บน้ำมัน Feedstock และผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี

ปัจจุบัน บจ. ไทยออยล์มารีน มีเรือเพื่อใช้ในการขนส่งผลิตภัณฑ์น้ำมันและผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี จำนวน 6 ลำ เรือรับส่งลูกเรือ และ/หรือ ขนส่งสัมภาระระหว่างแท่นขุดเจาะในอ่าวไทย (Crew Boat) จำนวน 11 ลำ และเรือขนส่งน้ำมันดิบ (VLCC) จำนวน 3 ลำ

บจ. ไทยออยล์ โซลเว้นท์

บริษัทฯ ได้ลงทุนผ่าน บจ. ไทยออยล์ โซลเว้นท์ ซึ่งประกอบธุรกิจลงทุนในธุรกิจผลิตและธุรกิจจำหน่ายสารละลาย โดยเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2551 บริษัทฯ ได้ลงนามสัญญาซื้อขายหุ้นร้อยละ 80.52 ของ บจ. สกิลด์ไฮโดรลิก ซึ่งเป็นธุรกิจผลิตสารละลายประเภทไฮโดรคาร์บอน กับบริษัท Shell Overseas Investments B.V. และ บจ. พัฒนกิจเคมี รวมทั้งสัญญาซื้อขายธุรกิจการจำหน่ายสารละลายในประเทศไทยกับ บจ. เซลล์แห่งประเทศไทย และธุรกิจการจำหน่ายสารละลายในประเทศเวียดนามกับ บจ. Shell Vietnam โดยการซื้อขายครั้งนี้ บริษัทฯ ได้จัดตั้ง บจ. ไทยออยล์ โซลเว้นท์ เพื่อถือหุ้นใน บจ.

ทีโอพี โซลเว้นท์ ซึ่งลงทุนในธุรกิจผลิตสารละลาย และธุรกิจจำหน่ายสารละลายในประเทศไทยและประเทศเวียดนาม การเข้าซื้อหุ้นและสินทรัพย์ธุรกิจดังกล่าวเป็นไปเพื่อให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ทางธุรกิจของบริษัทที่ต้องการขยายฐานธุรกิจไปสู่ธุรกิจสารละลายเพื่อการเติบโตที่ยั่งยืน รวมทั้งการขยายฐานธุรกิจไปสู่ตลาดต่างประเทศโดยมีกลุ่มลูกค้าหลักอยู่ในอุตสาหกรรมสี การลงทุนในครั้งนี้ทำให้บริษัทมีเครือข่ายลูกค้า การจัดจำหน่ายและการตลาดในธุรกิจสารละลายที่มีคุณภาพพร้อมด้วยบุคลากรที่มีความชำนาญในทันที และเพิ่มช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับบริษัทและบริษัทในเครือ การซื้อขยายหุ้น บจ. ศักดิ์ไชยสิทธิ์ และ ธุรกิจจำหน่ายสารละลายในประเทศไทย ได้เสร็จสิ้นในเดือนธันวาคม 2551 นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2552 บจ. ทีโอพี โซลเว้นท์ ซึ่งถือหุ้นโดย บจ. ไทยออยล์ โซลเว้นท์ ได้จัดตั้ง บจ. ทีโอพี โซลเว้นท์ เวียดนาม เพื่อซื้อสินทรัพย์ธุรกิจการจำหน่ายผลิตภัณฑ์โซลเว้นท์ในประเทศเวียดนามจาก บจ. Shell Vietnam ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการขยายธุรกิจและเพิ่มการบริหารจัดการ โรงกลั่น และ โรงงานปิโตรเคมีเพื่อเพิ่มคุณค่าของผลิตภัณฑ์ได้ดียิ่งขึ้น และยังคงถือเป็นการต่อยอดธุรกิจเข้าสู่ธุรกิจค้าปลีกในต่างประเทศอีกด้วย สำหรับปี 2557 โครงการขยายกำลังการผลิตสารละลายไฮโดรคาร์บอนของ บจ. ศักดิ์ไชยสิทธิ์ ได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จ และเริ่มการผลิตเชิงพาณิชย์ ตั้งแต่วันที่ 21 กรกฎาคม 2557 เป็นต้นมา โดยมีกำลังการผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 141,000 ตันต่อปี จากเดิมที่ 76,000 ตันต่อปี หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 1 เท่า ภายใต้งบลงทุนประมาณ 2,000 ล้านบาท ซึ่งสามารถขยายปริมาณการผลิตผลิตภัณฑ์ Hexane, Rubber Solvent, TOPSol A100, TOPSol A150 และ Pentane เกรดพิเศษ เพื่อรองรับความต้องการสารทำละลายที่เพิ่มขึ้นในอนาคตทั้งจากภายในประเทศและในภูมิภาค

บจ. ไทยออยล์ เอทานอล

จากการที่บริษัทฯ เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาพลังงานทดแทน จึงได้มีการเข้าร่วมลงทุนในโครงการผลิตเอทานอลจากน้ำอ้อย กากน้ำตาล และ/หรือ มันสำปะหลัง ซึ่งเป็นการช่วยตอบสนองนโยบายการใช้แก๊สโซฮอล์ของประเทศ โดยถือหุ้น 100% ผ่าน บจ. ไทยออยล์ เอทานอล เพื่อดำเนินธุรกิจผลิตและจำหน่ายเอทานอล โดย บจ. ไทยออยล์ เอทานอล ประกอบธุรกิจผ่านบริษัทย่อย และบริษัทร่วม รวมทั้งสิ้น 3 บริษัท ดังนี้

บจ. แม่สอดพลังงานสะอาด ซึ่งเป็นการร่วมทุนในปี 2549 ระหว่าง บจ. ไทยออยล์ เอทานอล บมจ. ผาแดงอินดัสทรี และ บจ. เพโตรกรีน เพื่อประกอบธุรกิจผลิต และจำหน่ายเอทานอล โดย บจ. ไทยออยล์ เอทานอลถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 30 เพื่อผลิตเอทานอลจากอ้อย ที่จังหวัดตาก มีกำลังการผลิตเอทานอล 230,000 ลิตรต่อวัน

บจ. ทรัพย์ทิพย์ ซึ่ง บจ. ไทยออยล์ เอทานอล ได้เข้าซื้อหุ้นร้อยละ 50 จากผู้ถือหุ้นเดิมในปี 2553 บจ. ทรัพย์ทิพย์ ประกอบกิจการผลิตเอทานอลจากมันสำปะหลัง ที่จังหวัดลพบุรี มีกำลังการผลิตเอทานอล 200,000 ลิตรต่อวัน

บจ. อุบล ไบโอดีเอทานอล ซึ่ง บจ. ไทยออยล์ เอทานอล ได้เข้าซื้อหุ้นร้อยละ 21 จากผู้ถือหุ้นเดิมในปี 2554 โดย บจ. อุบล ไบโอดีเอทานอล ประกอบธุรกิจผลิตเอทานอลจากมันสำปะหลังและกากน้ำตาล โดยมีกำลังการผลิต 400,000 ลิตรต่อวัน โดยโรงงานผลิตเอทานอลนี้ได้เริ่มดำเนินการผลิตเชิงพาณิชย์ในปี 2556 ทั้งนี้ บจ. อุบล ไบโอดีเอทานอล ได้มีการลงทุนในธุรกิจผลิตแอมโมเนีย กำลังการผลิต 300 เมตริกตันต่อวัน และธุรกิจผลิตก๊าซชีวภาพ ปริมาณ 36,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ซึ่งส่วนหนึ่งนำไปใช้ในการผลิตไฟฟ้าขนาด 1.9 เมกะวัตต์ เพื่อจำหน่ายให้กับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2555

บจ. ไทยออยล์ เอนเนอร์ยี่ เซอร์วิส

บริษัทฯ ประกอบธุรกิจที่ช่วยให้คำปรึกษาด้านเทคโนโลยีและการจัดการ ความรู้ด้านเทคโนโลยีการกลั่นและปิโตรเคมี เพื่อรองรับภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพลังงาน ผ่าน บจ. ไทยออยล์ เอนเนอร์ยี่ เซอร์วิส ซึ่งถือหุ้นโดยตรงร้อยละ 100 ทั้งนี้ บจ. ไทยออยล์ เอนเนอร์ยี่ เซอร์วิส เริ่มดำเนินงานเชิงพาณิชย์ในปี 2550

บจ. พีทีที ไอซีที โซลูชันส์

นอกจากนี้ ในเดือนมิถุนายน 2549 บริษัทฯ ได้เข้าร่วมลงทุนจัดตั้ง บจ. พีทีที ไอซีที โซลูชันส์ ซึ่งให้บริการงานสื่อสารและเทคโนโลยี โดยบริษัทฯ ถือหุ้นร้อยละ 20 และในวันที่ 10 มิถุนายน 2554 บริษัทฯ ได้เข้าร่วมทุนกับบริษัทในกลุ่ม ปตท. ในสัดส่วนการถือหุ้นร้อยละ 20 เพื่อร่วมจัดตั้ง บจ. พีทีที เอนเนอร์ยี่ โซลูชันส์ ซึ่งเป็นบริษัทที่ให้บริการเป็นที่ปรึกษาและจัดหาบริการทางด้านเทคนิควิศวกรรมให้กับบริษัทในกลุ่ม ปตท. และพัฒนาเป็นผู้ให้บริการทางด้านเทคนิควิศวกรรมบริษัทภายนอกกลุ่ม ปตท. ที่สามารถแข่งขันได้ในระดับสากลในระยะต่อไป

ภาพรวมธุรกิจโรงกลั่น-ธุรกิจอะโรเมติกส์-ธุรกิจน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน ปี 2557

ราคาน้ำมันดิบในปี 2557 มีการเคลื่อนไหวที่ผันผวนมาก โดยราคาน้ำมันดิบดูไบเคลื่อนไหวอยู่ในกรอบกว้างที่ 55 – 111 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล โดยราคาน้ำมันดิบในช่วงต้นปีปรับลดลงจากปลายปี 2556 เนื่องจากความกังวลต่อภาวะเศรษฐกิจจีนที่ชะลอตัวลง ประกอบกับการที่สหรัฐฯ ตัดสินใจปรับลดวงเงินมาตรการการกระตุ้นเศรษฐกิจ (QE) ลงมาอยู่ที่ 55,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อเดือน ทำให้ตลาดกังวลว่าเศรษฐกิจสหรัฐฯ นั้นอาจยังไม่แข็งแกร่งเต็มที่ อย่างไรก็ตาม ในช่วงกลางปีราคาน้ำมันดิบปรับตัวเพิ่มขึ้นอีกครั้ง เนื่องจากตลาดมีความกังวลต่อภาวะอุปทานตึงตัวจากความไม่สงบในตะวันออกกลาง เช่น เหตุการณ์ความไม่สงบในลิเบียและยูเครน สำหรับช่วงครึ่งปีหลังราคาน้ำมันดิบปรับลดลงอย่างมาก และลงมาถึงระดับต่ำสุดในรอบ 6 ปี มาอยู่ที่ 60.2 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล ในเดือนธันวาคม 2557 จากภาวะอุปทานน้ำมันดิบที่ล้นตลาดจากประเทศทั้งในและนอกกลุ่มโอเปก โดยเฉพาะอย่างยิ่งน้ำมันดิบชนิดเบาจากชั้นหินดินดาน (shale oil) ของสหรัฐฯ ประกอบกับการตัดสินใจคงกำลังการผลิตของกลุ่มโอเปกเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2557 ส่งผลให้อุปทานน้ำมันดิบของโลกมีแนวโน้มที่จะล้นตลาดอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งสถานะเศรษฐกิจโลกที่ยังชะลอตัว ส่งผลให้อุปสงค์การใช้น้ำมันดิบลดลง ทั้งนี้ราคาน้ำมันดิบดูไบเฉลี่ยปี 2557 อยู่ที่ 97 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล ซึ่งต่ำกว่าปี 2556 ประมาณ 9 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล ในขณะที่ราคาเฉลี่ยของน้ำมันดิบดูไบเดือนธันวาคม 2557 อยู่ที่ 60 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล ลดลงจากปี 2556 ถึง 48 เหรียญสหรัฐฯ ต่อบาร์เรล ส่งผลให้บริษัทฯ มีผลขาดทุนจากสต็อกน้ำมันก่อนภาษี 14,439 ล้านบาท

สำหรับธุรกิจอะโรเมติกส์ในระหว่างปี 2557 ราคาสารพาราไซลีนในปี 2557 ปรับลดลงต่ำกว่าปี 2556 ก่อนข้างมาก เนื่องจากถูกกดดันจากอุปทานที่เพิ่มขึ้นจากโรงผลิตพาราไซลีนใหม่ในเอเชียที่มีกำลังการผลิตรวมสูงถึง 6.5 ล้านตันต่อปี ส่งผลกระทบให้ภาพรวมพาราไซลีนเกิดภาวะอุปทานล้นตลาด นอกจากนี้เศรษฐกิจจีนที่ชะลอตัวลง ทำให้อัตราการเติบโตของอุปสงค์สารโพลีเอสเตอร์ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมปลายน้ำลดลง จึงส่งผลให้ผู้ผลิตสารพีทีเอซึ่งเป็นสารตั้งต้นของอุตสาหกรรมโพลีเอสเตอร์ลดกำลังการผลิต เป็นเหตุให้ความต้องการสารพาราไซลีนลดลง อย่างไรก็ตาม ในช่วงครึ่งปีแรกราคาสารเบนซินค่อนข้างทรงตัวเมื่อเทียบกับปี 2556 เนื่องจากได้รับแรงสนับสนุนจากอุปสงค์จากสหรัฐฯ ที่มีความต้องการนำเข้าสารเบนซินจากเอเชียอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ตลาดสารสไตรีนโมโนเมอร์ และฟินอลที่ใช้สารเบนซินเป็นสารตั้งต้นในการผลิตมีการเติบโตค่อนข้างดีตามทิศทางของเศรษฐกิจโลก อย่างไรก็ตามในช่วงครึ่งปีหลังอุปทานสารเบนซินเพิ่มขึ้นค่อนข้างมาก จากโรงอะโรมาติกส์รายใหม่ในเอเชียกำลังการผลิตรวม 2.6 ล้านตันต่อปี ประกอบกับอุปสงค์ของผลิตภัณฑ์ปลายน้ำ เช่น สไตรีนโมโนเมอร์ และฟินอลชะงักตามทิศทางเศรษฐกิจจีนที่ชะลอตัวลงทำให้ราคาผลิตภัณฑ์ปลายน้ำลดลง

อย่างหนัก และราคาน้ำมันดิบที่ปรับลดลงอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งผู้ผลิตหลายรายเกิดภาวะขาดทุน จึงทำให้ความต้องการสารเบนซินปรับลดลงอย่างมาก ส่งผลให้ราคาสารเบนซินลดลงจากปี 2556

สำหรับธุรกิจน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานในปี 2557 ราคาน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานยังคงได้รับแรงกดดันอย่างต่อเนื่องจากอุปทานโดยรวมของตลาดที่ยังคงมีมากกว่าอุปสงค์ ส่งผลให้เกิดการแข่งขันทางราคาระหว่างน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานกลุ่ม 1 และ 2 นอกจากนี้ตลาดในช่วงปลายปียังได้รับแรงกดดันจากการราคาน้ำมันดิบที่อ่อนตัวลง ทำให้ราคาน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานทั้งสองกลุ่มปรับลดลง อย่างไรก็ตามสัดส่วนต่างราคาน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานเทียบกับราคาน้ำมันเตายังคงอยู่ในระดับทรงตัวจากปี 2556 เนื่องจากได้รับแรงหนุนราคาน้ำมันเตาที่ปรับลดลงอย่างมาก

14.2 รายได้จากการขายและการให้บริการ

รายได้จากการขายและการให้บริการ ประกอบด้วย

- รายได้จากธุรกิจโรงกลั่นจากการขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูป เช่น แก๊สปิโตรเลียมเหลว น้ำมันเบนซิน ไร้สารตะกั่ว Platformate น้ำมันดีเซล น้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องบิน และน้ำมันเตา
- รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์อะโรเมติกส์ เช่น พาราไซลินและเบนซิน
- รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์น้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน เช่น น้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน ยางมะตอย น้ำมันยางสะอาด (TDAE) Slack Wax และ Extract
- รายได้จากการจำหน่ายพลังงานกระแสไฟฟ้า
- รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สารละลาย
- รายได้จากการให้บริการขนส่งน้ำมันและผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีทางเรือ
- รายได้จากการจำหน่ายพลังงานทางเลือก เช่น เอทานอล, แป้ง (Starch) และก๊าซชีวภาพ (Biogas) และ
- รายได้จากการให้บริการแก่ธุรกิจหรือบริษัทในเครือ

สำหรับรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูป ประกอบด้วยรายได้จากการขายสินค้า รวมถึงภาษีสรรพสามิต และเงินส่งเข้ากองทุนต่าง ๆ ที่ผู้กลั่นน้ำมันต้องชำระ โดยภาษีและเงินส่งเข้ากองทุนดังกล่าวจะถูกเรียกเก็บจากลูกค้าโดยผู้กลั่นน้ำมันซึ่งหมายรวมถึงบริษัทด้วย หลังจากนั้น ภาษีต่างๆและเงินส่งเข้ากองทุนจะถูกนำส่งไปยังหน่วยราชการที่รับผิดชอบต่อไป โดยทั่วไป บริษัทฯ จะบันทึกการขายเมื่อบริษัทฯ ส่งมอบผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปให้แก่ลูกค้า โดยจะถือว่ามีการส่งมอบเกิดขึ้นเมื่อมีการขนถ่ายสินค้าลงเรือบรรทุกน้ำมันตามวันที่ระบุในใบตราส่ง – Bill of Lading (หรือรถบรรทุกน้ำมัน หรือส่งผ่านท่อส่งน้ำมันให้แก่ลูกค้า สำหรับลูกค้าในประเทศ) บริษัทฯ จำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปให้กับบริษัทน้ำมันขนาดใหญ่ 4 รายประกอบด้วย บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (“บมจ. ปตท.”) บริษัท เชฟรอน จำกัด (“เชฟรอน”) บริษัท เชลล์แห่งประเทศไทย จำกัด (“เชลล์”) และบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) (“บมจ. บางจาก”) รวมทั้งผู้ค้าส่งน้ำมันรายอื่นซึ่งรวมถึงบริษัทที่เกี่ยวข้องด้วย โดยในปี 2557 บริษัทฯ จำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปในประเทศ ประมาณร้อยละ 83 ของปริมาณขายของผลิตภัณฑ์ทั้งหมดของบริษัทฯ ซึ่งเป็นการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้แก่ บมจ. ปตท. ในอัตราร้อยละ 38 ให้แก่เชฟรอน ในอัตราร้อยละ 5 ให้แก่เชลล์ ในอัตราร้อยละ 3 ให้แก่ บมจ. บางจาก ในอัตราร้อยละ 2 ให้แก่ผู้ซื้อรายอื่นในอัตราร้อยละ 22 และให้แก่บริษัทย่อย บจ. ไทยพาราไซลิน ในอัตราร้อยละ 13 และส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 17 เป็นการส่งออก

ตารางแสดงยอดขายสุทธิของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปเฉพาะบริษัทฯ สำหรับปี 2556 และ 2557

หน่วย : ล้านบาท

	2556	2557
ก๊าซปิโตรเลียมเหลว	9,658	9,323
เบนซินไร้สารตะกั่ว	74,856	71,610
น้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องบิน / น้ำมันก๊าด	77,507	71,780
น้ำมันดีเซลหมุนช้า / น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว	148,966	144,997
น้ำมันเตา	26,016	24,778
लग रेसिद्व	4,410	1,982
Isomate / Reformate	53,784	52,394
กำมะถัน	218	294
อื่น ๆ	13,814	12,621
รวม	409,229	389,779

14.3 ต้นทุนขายและต้นทุนการให้บริการ

ต้นทุนขายและต้นทุนการให้บริการส่วนใหญ่ประกอบด้วยต้นทุนค่าน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่น ๆ ที่ใช้ในกระบวนการผลิต ซึ่งคำนวณตามวิธีการถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average) ซึ่งรวมถึงภาษีสรรพสามิตและเงินส่งเข้ากองทุนต่าง ๆ ที่ต้องชำระ โดยภาษีและเงินส่งเข้ากองทุนดังกล่าวจะถูกเรียกเก็บจากลูกค้าโดยผู้กลั่นน้ำมันซึ่งหมายรวมถึงบริษัทฯ ด้วย และนำไปรวมกับราคาขายสินค้า หลังจากนั้น ภาษีต่างๆและเงินส่งเข้ากองทุนจะถูกนำส่งไปยังหน่วยราชการที่รับผิดชอบต่อไป ต้นทุนขายสำหรับธุรกิจผลิตผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีส่วนใหญ่เป็นต้นทุนค่าแปดฟอร์เมต ซึ่ง บจ. ไทยพาราไซลีน ซื้อจากบริษัทฯ เพื่อนำไปเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตสารพาราไซลีน ต้นทุนขายสำหรับธุรกิจผลิตน้ำมันหล่อลื่นส่วนใหญ่เป็นต้นทุนค่า Long Residue ซึ่ง บมจ. ไทยลูบเบสได้ทำสัญญาซื้อขายวัตถุดิบดังกล่าวจากลูกค้าเป็นลักษณะสัญญารายปี ต้นทุนขายและบริการสำหรับธุรกิจผลิตไฟฟ้ามาจากราคาก๊าซธรรมชาติที่ บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์ ซื้อเพื่อใช้เป็นพลังงานสำหรับเครื่องกำเนิดพลังงานไฟฟ้า

ต้นทุนอื่นๆ ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ค่าเสื่อมราคา ค่าบำรุงรักษา ค่าเบี้ยประกันภัย ค่าน้ำมันดิบ และค่าจ้างแรงงานของพนักงานในการสายการผลิต เป็นต้น

14.4 รายรับอื่นๆ

รายได้อื่นๆของบริษัทฯและบริษัทย่อยที่สำคัญ ประกอบด้วย

- รายได้จากดอกเบี้ยรับ หมายรวมถึง ดอกเบี้ยที่ได้รับจากเงินฝากในธนาคารและการลงทุนระยะสั้นในตั๋วสัญญาใช้เงินของบริษัทฯ และบริษัทย่อย
- รายได้จากการให้เช่าที่ดิน
- รายได้ค่าบริการ เช่น ค่าธรรมเนียมการใช้ทุนผูกเรือน้ำลึก ซึ่งบริษัทฯ ได้รับค่าผ่านท่อจากบมจ. เอสโซ่สำหรับการใช้ทุนผูกเรือน้ำลึกของบริษัทฯ

- อื่นๆ เช่น รายได้เงินทดแทนภาษีสินค้าส่งออก (มูลค่าเงิน)
- ในปี 2557 มีส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วมและกิจการที่ควบคุมร่วมกันจำนวน 744 ล้านบาท มีกำไรจากอนุพันธ์เพื่อประกันความเสี่ยงจากสัญญาแลกเปลี่ยนราคาผลิตภัณฑ์สุทธรวม 2,218 ล้านบาท และมีกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิ 996 ล้านบาท นอกจากนี้บริษัทยังมีกำไรจากการกลับรายการค้อยค่าของที่ดินจำนวน 386 ล้านบาท

14.5 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

ค่าใช้จ่ายอื่นๆของบริษัทฯและบริษัทย่อยที่สำคัญ ประกอบด้วย

- ค่าใช้จ่ายในการขาย ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายทางการตลาดและการจัดจำหน่าย และค่าใช้จ่ายสำหรับพนักงานในสายงานการตลาด ซึ่งรวมถึงค่าคอมมิชชั่นที่จ่ายให้แก่พนักงานขาย
- ค่าใช้จ่ายในการบริหาร ประกอบด้วยค่าที่ปรึกษาและกฎหมาย ค่าใช้จ่ายของพนักงานสายงานบริหารและสนับสนุน ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต นอกจากนี้ยังรวมถึงค่าใช้จ่ายอื่นและต้นทุนอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต เช่น ค่าใช้จ่ายสำหรับการประกันความเสี่ยง เป็นต้น

14.6 ต้นทุนทางการเงิน

ต้นทุนทางการเงิน ได้แก่ ดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายทางการเงินอื่นๆ ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินทั้งระยะสั้นและระยะยาว วงเงินสินเชื่ออื่น ๆ รวมถึงการออกหุ้นกู้ระยะยาวของบริษัทฯ และบริษัทย่อย

14.7 ภาษีเงินได้

บริษัทฯและบริษัทย่อย มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศไทย ซึ่งตามพระราชกฤษฎีกาตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการลดอัตราและยกเว้นรัษฎากร ฉบับที่ 530 พ.ศ. 2554 ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2554 ให้ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิเป็นระยะเวลาสามรอบระยะเวลาบัญชีต่อเนื่องกัน จากอัตราร้อยละ 30 เหลืออัตราร้อยละ 23 ของกำไรสุทธิสำหรับหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชีแรกที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2555 และร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิสำหรับสองรอบระยะเวลาบัญชีถัดมาที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2556 ทั้งนี้เป็นที่เชื่อได้ว่ารัฐบาลจะดำเนินการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้อัตราภาษีไม่สูงไปกว่าร้อยละ 20 สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2558 เป็นต้นไป ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2554 ในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทั้งนี้ บริษัทฯ และบริษัทย่อยหลายแห่งได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) จึงได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่ปี 2556 เป็นต้นไป บริษัทฯ และบริษัทย่อยใช้สิทธิและประโยชน์การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลของโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจำนวน 69 ล้านบาท

14.8 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามงบการเงินรวมปี 2557

ผลการดำเนินงาน – งบการเงินรวม

		2557	2556 ⁽¹⁾ (ปรับปรุงใหม่)	เปลี่ยนแปลง
กำไรขั้นต้นจากการผลิตของกลุ่มไม่รวม				
ผลกระทบจากสต็อกน้ำมัน ⁽¹⁾	เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล	6.2	6.8	(0.6)
กำไรขั้นต้นจากการผลิตของกลุ่มรวม				
ผลกระทบจากสต็อกน้ำมัน ⁽¹⁾	“	1.9	7.6	(5.7)
รายได้จากการขาย	ล้านบาท	390,090	414,575	(24,485)
EBITDA	“	2,651	22,337	(19,686)
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	“	(4,026)	9,316	(13,342)
กำไร (ขาดทุน) สุทธิต่อหุ้น	บาท	(1.97)	4.57	(6.54)

หมายเหตุ

(1) งบการเงินประจำปี 2556 ปรับปรุงใหม่ เนื่องจากตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557 เครือไทยออยล์ถือปฏิบัติตามการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 4 (TRFIC4) เรื่องการประเมินว่าข้อตกลงประกอบด้วยสัญญาเช่าหรือไม่

(2) กำไรขั้นต้นจากการผลิตรวมของบริษัทฯ บจ. ไทยพาราไซลีน (TPX) และ บมจ. ไทยลูบเบส (TLB)

ในปี 2557 เครือไทยออยล์มุ่งเน้นการดำเนินธุรกิจที่เน้นความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน (Operational Excellence) ประกอบกับการปิดซ่อมบำรุงใหญ่ของโรงกลั่นและโรงผลิตสารอะโรมาติกส์ ซึ่งสำเร็จคล่องตัวด้วยดี การซ่อมบำรุงดังกล่าวทำให้ปริมาณวัตถุดิบป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิตของกลุ่มลดลงจากปีก่อน 13,000 บาร์เรลต่อวัน มาอยู่ที่ 281,000 บาร์เรลต่อวัน นอกจากนี้ ระดับราคาผลิตภัณฑ์ได้ปรับลดลงจากปีก่อน เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกชะลอตัว ส่งผลให้อุปสงค์การใช้น้ำมันสำเร็จรูปลดลง ทั้งยังมีความกังวลเกี่ยวกับอุปทานจะสั้นตลาดอีกด้วย ส่งผลให้มีรายได้จากการขาย 390,090 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 6 จากปีก่อน นอกจากนี้ ตลาดสารอะโรมาติกส์ยังได้รับผลกระทบจากอุปทานที่เพิ่มเข้ามาใหม่ในตลาดอย่างต่อเนื่อง ขณะที่อุปสงค์จากผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมกลับลดลงจากภาวะเศรษฐกิจจีนที่ชะลอตัวลง ทำให้ส่วนต่างราคาสารพาราไซลีนและน้ำมันเบนซิน 95 ปรับลดลง ขณะที่ตลาดน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานยังคงได้รับแรงกดดันจากอุปทานที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการแข่งขันด้านราคาระหว่างน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน กรู๊ป 1 และกรู๊ป 2 ตั้งแต่ช่วงกลางปีที่ผ่านมา ปัจจัยข้างต้นส่งผลให้เครือไทยออยล์มีกำไรขั้นต้นจากการผลิตรวมของกลุ่มไม่รวมผลกระทบจากสต็อกน้ำมันอยู่ที่ 6.2 เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล ลดลง 0.6 เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล อย่างไรก็ตาม จากการที่ราคาน้ำมันในตลาดโลกอ่อนตัวลง ตั้งแต่ช่วงหลังของปี 2557 โดยราคาน้ำมันดิบดูไบปรับลดลงมาสู่ระดับต่ำสุดในรอบ 6 ปีในเดือนธันวาคม 2557 ทำให้มีผลขาดทุนจากสต็อกน้ำมัน 4.3 เหรียญสหรัฐ ต่อบาร์เรล หรือ 14,439 ล้านบาท และมีรายการปรับลดมูลค่าสินค้าคงเหลือให้เท่ามูลค่าสุทธิที่จะได้รับจำนวน 2,451 ล้านบาท โดยกำไรขั้นต้นจากการผลิตของกลุ่มรวมผลขาดทุนจากสต็อกน้ำมันปรับลดลงมาอยู่ที่ 1.9 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล อย่างไรก็ตาม เครือไทยออยล์ได้มีการบริหารความเสี่ยงด้านราคาอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้มีกำไรจากอนุพันธ์เพื่อประกันความเสี่ยงสุทธิ 2,218 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 926 ล้านบาท ดังนั้นเครือไทยออยล์จึงมี EBITDA ลดลง 19,686 ล้านบาท เป็น 2,651 ล้านบาท นอกจากนี้ เครือไทยออยล์มีต้นทุนทางการเงิน 3,966 ล้านบาท และมีกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิ 996 ล้านบาท ทั้งนี้ บริษัทฯ บันทึกภาษีเงินได้รอตัดบัญชีจากการ

ขาดทุนทางภาษีจำนวน 920 ล้านบาท จึงทำให้ในปี 2557 เครือไทยออยล์ขาดทุนสุทธิ 4,026 ล้านบาทหรือขาดทุนสุทธิต่อหุ้น 1.97 บาท

ผลการดำเนินงานแยกรายบริษัท

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) (TOP) มีการใช้กำลังการกลั่นร้อยละ 98 คิดเป็นปริมาณวัตถุดิบที่ป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิต 269,000 บาร์เรลต่อวัน โดยมีการหยุดซ่อมบำรุงใหญ่ตามแผนในหน่วยกลั่นน้ำมันดิบที่ 3 (Crude Distillation Unit - 3 : CDU - 3) หน่วยเพิ่มออกเทนด้วยสารเร่งปฏิกิริยาหน่วยที่ 1 (Continuous Catalyst Regeneration Platformer Unit - 1 : CCR - 1) และหน่วยย่อยอื่นๆ เป็นเวลา 46 วัน ประกอบกับราคาน้ำมันสำเร็จรูปได้อ่อนตัวลงจากปีก่อน ทำให้รายได้จากการขายลดลง 19,450 ล้านบาท มาอยู่ที่ 389,779 ล้านบาท โดยมีกำไรขั้นต้นจากการกลั่นไม่รวมผลกระทบจากสต็อกน้ำมัน 5.7 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล เพิ่มขึ้น 1.4 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล อย่างไรก็ตาม ราคาน้ำมันดิบได้อ่อนตัวลงอย่างมากในช่วงครึ่งปีหลัง ทำให้ TOP มีผลขาดทุนจากสต็อกน้ำมันอยู่ที่ 4.5 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล ส่งผลให้ EBITDA ติดลบ 721 ล้านบาท ทั้งนี้ TOP มีกำไรจากอนุพันธ์เพื่อประกันความเสี่ยง 2,218 ล้านบาท กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน 873 ล้านบาท และกำไรจากการกลับรายการด้อยค่าของที่ดิน 386 ล้านบาท ส่งผลให้ TOP มีกำไรสุทธิก่อนเงินปันผลรับลดลง 8,042 ล้านบาท มาอยู่ที่ขาดทุนสุทธิก่อนเงินปันผลรับ 5,030 ล้านบาท (เมื่อรวมเงินปันผลรับจะมีกำไรสุทธิ 934 ล้านบาท) สำหรับปี 2557

บริษัท ไทยพาราไซลีน จำกัด (TPX) มีอัตราการผลิตสารอะโรมาติกส์ร้อยละ 82 โดยมีรายได้จากการขาย 56,711 ล้านบาท ลดลง 7,808 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปีก่อน สาเหตุจากส่วนต่างราคาของสารอะโรมาติกส์กับน้ำมันเบนซิน 95 ลดลงจากอุปทานที่ล้นตลาดจากโรงผลิตแห่งใหม่ ประกอบกับอุปสงค์ที่ชะลอตัวลงตามเศรษฐกิจของจีน ทำให้ Product to Feed Margin ปรับตัวลดลงถึง 101 เหรียญสหรัฐต่อตัน ส่งผลให้ EBITDA ติดลบ 211 ล้านบาท และมีขาดทุนสุทธิ 1,309 ล้านบาท สำหรับ LABIX (TPX ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 75) อยู่ในระหว่างดำเนินการก่อสร้าง โดยในปี 2557 LABIX มีค่าใช้จ่ายดำเนินงาน 33 ล้านบาท มีผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน 85 ล้านบาท และมีต้นทุนทางการเงินสุทธิ 92 ล้านบาท ดังนั้น ในปี 2557 LABIX จึงมีผลขาดทุนสุทธิ 211 ล้านบาท เมื่อรวมผลการดำเนินงานของ LABIX ซึ่งเป็นบริษัทย่อย ทำให้กลุ่มธุรกิจผลิตสารอะโรมาติกส์มี EBITDA ติดลบ 244 ล้านบาท และมีผลขาดทุนสุทธิ 1,467 ล้านบาท

บริษัท ไทยลูบเบส จำกัด (มหาชน) (TLB) มีอัตราการใช้กำลังการผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานร้อยละ 92 โดยมีรายได้จากการขาย 26,560 ล้านบาท ลดลง 394 ล้านบาทจากปีก่อน เนื่องจากราคาขายของน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานที่ปรับตัวลดลงจากอุปทานของน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน กรู๊ป 2 ที่เพิ่มขึ้นมากจนทำให้เกิดการแข่งขันทางด้านราคาอย่างรุนแรงกับน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน กรู๊ป 1 และยังเป็นปัจจัยกดดันให้ Product to Feed Margin อ่อนตัวลง 32 เหรียญสหรัฐต่อตัน มาอยู่ที่ 112 เหรียญสหรัฐต่อตัน ทำให้มี EBITDA 1,757 ล้านบาท ลดลง 582 ล้านบาท เมื่อหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานและค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ ทำให้ในปี 2557 TLB มีกำไรสุทธิ 1,112 ล้านบาท ลดลง 556 ล้านบาทจากปีก่อน

บริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด (TP) มีอัตราการใช้กำลังการผลิตร้อยละ 89 โดยมีรายได้จากการขาย 5,219 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 87 ล้านบาทจากปี 2556 และมี EBITDA 696 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 55 ล้านบาท ทั้งนี้ TP มีกำไรสุทธิโดยไม่รวมส่วนแบ่งกำไรจากการลงทุนใน GPSC จำนวน 368 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเพียง 11 ล้านบาท จากปีก่อน เนื่องจาก TP มีต้นทุนทางการเงินสูงขึ้น 43 ล้านบาท ทั้งนี้ เครือไทยออยล์บันทึกส่วนแบ่งกำไรจากการลงทุนใน GPSC เฉพาะส่วนของกลุ่มบริษัท สำหรับปี 2557 รวม 591 ล้านบาท ซึ่งสูงกว่าปีก่อน 123 ล้านบาท

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557 เครือไทยออยล์ได้นำการตีความตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 (TFRIC 4) เรื่อง การประเมินว่าข้อตกลงประกอบด้วยสัญญาเช่าหรือไม่ มาถือปฏิบัติและได้ปรับปรุงผลกระทบดังกล่าวย้อนหลัง

จากเดิมที่เครือไทยออยล์รายงานกำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนเฉพาะส่วนของกลุ่มบริษัทในปีก่อนจำนวน 450 ล้านบาท เป็นขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุนเฉพาะส่วนของกลุ่มบริษัทจำนวน 749 ล้านบาท

บริษัท ไทยออยล์ โซลเว้นท์ จำกัด (Thaioil Solvent) มีอัตราการผลิตสารละลายร้อยละ 91 (เริ่มคำนวณโดยใช้กำลังการผลิตติดตั้งใหม่ที่ 141,000 ตันต่อปี ตั้งแต่วันที่ 21 กรกฎาคม 2557) ลดลงจากร้อยละ 130 ในปี 2556 ซึ่งคำนวณจากกำลังการผลิตติดตั้งเดิมที่ 76,000 ตันต่อปี ทั้งนี้ กลุ่มธุรกิจมีรายได้จากการขายรวม 9,822 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2556 จำนวน 41 ล้านบาท เนื่องจากราคาขายสารละลายเฉลี่ยต่อหน่วยที่ปรับเพิ่มขึ้นจากปีก่อน อย่างไรก็ตาม จากอัตรากำไรขั้นต้นที่ลดลงในปี 2557 ประกอบกับมีรายการปรับลดมูลค่าสินค้าคงเหลือให้เท่ากับมูลค่าสุทธิที่จะได้รับจำนวน 22 ล้านบาท ส่งผลให้กลุ่มธุรกิจมี EBITDA 406 ล้านบาท ลดลง 94 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เมื่อรวมค่าเสื่อมราคาที่เพิ่มขึ้น 24 ล้านบาท และต้นทุนทางการเงินที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย ขณะที่ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ลดลง 33 ล้านบาท กลุ่มธุรกิจไทยออยล์ โซลเว้นท์ มีกำไรสุทธิ 153 ล้านบาท ลดลง 79 ล้านบาทจากปี 2556

บริษัท ไทยออยล์ มาร์ติน จำกัด (TM) มีอัตราการใช้เรือร้อยละ 92 โดยมีรายได้จากการให้บริการรวม 1,199 ล้านบาท ลดลง 32 ล้านบาท จากจำนวนเรือที่ลดลง ส่งผลให้ EBITDA ลดลง 73 ล้านบาท นอกจากนี้ TM มีส่วนแบ่งผลขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทร่วมรวม 28 ล้านบาท โดยมีเหตุผลหลักมาจากการเข้าอยู่แห่งของเรือ VLCC ในปีนี้ เมื่อหักต้นทุนทางการเงินค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ และค่าเสื่อมราคา TM มีกำไรสุทธิรวม 98 ล้านบาท ลดลง 20 ล้านบาทจากปีก่อน

บริษัท ไทยออยล์ เอทานอล จำกัด (TET) TET รับรู้รายได้จากการขายรวม 1,703 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 198 ล้านบาทจากปี 2556 ตามปริมาณจำหน่ายเอทานอลที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการขยายตัวของจำนวนสถานีบริการน้ำมันและปริมาณรถยนต์รุ่นใหม่ที่สามารถรองรับแก๊สโซฮอล์ประเภท E20 และ E85 ช่วยผลักดันให้ความต้องการใช้แก๊สโซฮอล์ในประเทศเพิ่มขึ้นจากปีก่อน อย่างไรก็ตาม จากอัตรากำไรขั้นต้นที่ลดลง ทำให้ TET มี EBITDA 292 ล้านบาท ลดลง 56 ล้านบาทจากปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ TET มีส่วนแบ่งขาดทุนจากการลงทุนในบริษัทร่วมทั้งสองแห่งรวมจำนวน 4 ล้านบาทในปี 2557 เมื่อเทียบกับส่วนแบ่งกำไรจากการลงทุนรวมจำนวน 32 ล้านบาทในปี 2556 เมื่อหักต้นทุนทางการเงินรวม 61 ล้านบาทแล้ว ทำให้ TET มีกำไรสุทธิ 57 ล้านบาท ลดลง 57 ล้านบาทจากปีก่อน

วิเคราะห์ฐานะทางการเงิน- งบการเงินรวม

หน่วย : ล้านบาท

ฐานะทางการเงิน (ล้านบาท)	31 ธันวาคม 2557	31 ธันวาคม 2556 (ปรับปรุงใหม่)	+/-
สินทรัพย์รวม	192,802	208,662	(15,860)
หนี้สินรวม	105,763	113,681	(7,918)
ส่วนของผู้ถือหุ้น-สุทธิ	87,039	94,981	(7,942)

สินทรัพย์รวม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีสินทรัพย์ รวมทั้งสิ้น 192,802 ล้านบาท ลดลงจาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 จำนวน 15,860 ล้านบาท สาเหตุหลักจากสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นลดลงจากลูกหนี้การค้าลดลง 12,606 ล้านบาท และสินค้าคงเหลือลดลง 19,975 ล้านบาท ตามราคาน้ำมันดิบและน้ำมันสำเร็จรูปที่อ่อนตัวลง ขณะที่สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

เพิ่มขึ้นจากที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์จำนวน 13,531 ล้านบาทจากการลงทุนในโครงการต่างๆ และมีสินทรัพย์ถาวรเงินได้รอการตัดบัญชีเพิ่มขึ้น 1,306 ล้านบาท

หนี้สินรวม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีหนี้สินรวมทั้งสิ้น 105,763 ล้านบาท ลดลงจาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 จำนวน 7,918 ล้านบาท สาเหตุหลักเกิดจากเจ้าหนี้การค้าและภาษีเงินได้ค้างจ่ายลดลง 13,743 ล้านบาทและ 573 ล้านบาท ตามลำดับ อย่างไรก็ตามบริษัทฯ และบริษัทย่อยมีหนี้เงินกู้ระยะยาวและหุ้นกู้ (รวมส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี) เพิ่มขึ้น 5,404 ล้านบาท จากการที่บริษัทฯ ได้ออกหุ้นกู้จำนวน 15,000 ล้านบาท เพื่อใช้เป็นเงินลงทุนและ/หรือเงินทุนหมุนเวียน และบริษัทฯ ได้ชำระหนี้หุ้นกู้ที่ครบกำหนดในเดือนกุมภาพันธ์ 2557 จำนวน 12,000 ล้านบาท อีกทั้ง บริษัท ลาปิกซ์ จำกัด ได้กู้ยืมเงิน จำนวน 2,564 ล้านบาท เพื่อใช้ในโครงการก่อสร้างโรงงานและบริษัท สกดีไซส์สิทธิ จำกัด ได้กู้ยืมเงินอีกจำนวน 178 ล้านบาท เพื่อใช้ในการขยายโรงงาน

ส่วนของผู้อถือหุ้นรวม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีส่วนของผู้อถือหุ้นรวมทั้งสิ้น 87,039 ล้านบาท ลดลง 7,942 ล้านบาท จาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 เนื่องจากผลขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมจากผลการดำเนินงานปี 2557 จำนวน 3,700 ล้านบาท และเงินปันผลจ่ายของบริษัทฯ และบริษัทในเครือฯ รวม 4,242 ล้านบาท

วิเคราะห์กระแสเงินสดและอัตราส่วนทางการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดจำนวน 16,237 ล้านบาท โดยมีกระแสเงินสดได้มาจากกิจกรรมดำเนินงานจำนวน 24,432 ล้านบาท และมีกระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมลงทุนจำนวน 20,346 ล้านบาท จากการซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์จำนวน 18,679 ล้านบาท แบ่งเป็นการลงทุนของบริษัทฯ จำนวน 8,919 ล้านบาท โดยมีโครงการหลัก เช่น โครงการจัดซื้อที่ดิน โครงการ Emission Improvement โครงการ CDU - 3 Crude Preheat Train Improvement โครงการ HVU - 2 Revamp โครงการเพิ่มปริมาณการใช้เชื้อเพลิงก๊าซธรรมชาติในโรงกลั่น เป็นต้น นอกจากนี้ ยังเป็นการลงทุนของบริษัทย่อยอีก 9,760 ล้านบาท ในโครงการผลิตสาร LAB และโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าขนาดเล็กแห่งใหม่ (New SPPs) เป็นต้น ทั้งนี้ มีการซื้อเงินลงทุนชั่วคราว 1,734 ล้านบาท และมีเงินสดรับจากการจำหน่ายเรือไทยออยล์ 12 จำนวน 251 ล้านบาท

ในขณะที่กระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงินจำนวน 3,075 ล้านบาท เป็นการจ่ายคืนทุนทางการเงิน 3,818 ล้านบาท จ่ายเงินปันผล 4,242 ล้านบาท และเงินสดรับสุทธิจากเงินกู้ระยะยาวและหุ้นกู้ 5,152 ล้านบาท จากรายการกระแสเงินสดจากกิจกรรมข้างต้น ทำให้บริษัทฯ และบริษัทย่อย มีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น 1,011 ล้านบาท นอกจากนี้ ยังมีผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนของเงินตราต่างประเทศคงเหลือสิ้นปีเป็นจำนวน 77 ล้านบาท ดังนั้น บริษัทฯ และบริษัทย่อยจึงมีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557 จำนวน 16,237 ล้านบาท

อัตราส่วนทางการเงิน

	2557	2556 (ปรับปรุงใหม่)
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	2.7	2.6
อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย (เท่า)	0.7	5.9
อัตราส่วนหนี้เงินกู้ระยะยาวต่อเงินทุนระยะยาว (%)	48%	44%
อัตราส่วนหนี้เงินกู้ระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.9	0.8
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	1.2	1.2
อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.4	0.3

ตารางแสดงจำนวนหนี้สินค้างชำระรวม (Consolidated) ทั้งระยะสั้นและระยะยาว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 และ 2557

หน่วย : ล้านบาท

	สำหรับปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม	
	2557	2556 (ปรับปรุงใหม่)
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	497	664
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงินที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	749	485
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	6,531	4,314
หุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	11,589	12,330
หุ้นกู้	60,734	57,070
รวม	80,100	74,863

ตารางแสดงรายละเอียดของจำนวนเงินกู้ยืมระยะยาวและหุ้นกู้ค้างชำระ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557 แยกรายบริษัท และสกุลเงิน

หน่วย : ล้านบาท

	บริษัทฯ	บจ. ไทยออยล์ โซลเวนท์	บจ. ไทยออยล์ เพาเวอร์	บจ. ไทยออยล์ มารีน	บจ. ไทยออยล์ เอทานอล	บจ. ลาปิกซ์	รวม
หุ้นกู้สกุลดอลลาร์สหรัฐ	46,823						46,823
หุ้นกู้สกุลเงินบาท	25,500						25,500
เงินกู้สกุลเงินบาท		1,128	828	2,485	275	2,564	7,280
รวม	72,323	1,128	828	2,485	275	2,564	79,603

ตารางแสดงรายจ่ายฝ่ายทุน (Capital Expenditure) จำแนกตามบริษัท สำหรับปี 2556 และ 2557

หน่วย : ล้านบาท

	สำหรับแต่ละปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2556	2557
บริษัทฯ	8,522	8,919
บจ. ไทยพาราโซลิน	164	180
บจ. ลาบิกซ์	1,950	4,181
บมจ. ไทยลูบเบส	102	96
บจ. ผลิตไฟฟ้าอิสระ	7	-
บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์	38	52
บจ. ไทยออยล์มารีน	461	483
บจ. ไทยออยล์ โซลเวนท์	1,049	378
บจ. ไทยออยล์ เอทานอล	41	138
บจ. ท็อป เอสพีพี	-	4,252
รวม	12,334	18,679

ในปี 2557 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีรายจ่ายฝ่ายทุนรวม จำนวน 18,679 ล้านบาท แบ่งเป็นรายจ่ายฝ่ายทุนของบริษัทฯ จำนวน 8,919 ล้านบาท จำแนกตามโครงการหลัก ดังนี้

- โครงการจัดซื้อที่ดิน จำนวน 2,153 ล้านบาท
- โครงการปรับปรุงคุณภาพก๊าซทิ้ง จำนวน 2,040 ล้านบาท
- โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานของหน่วยกลั่นน้ำมันดิบที่ 3 (CDU-3) จำนวน 1,415 ล้านบาท
- โครงการเพิ่มปริมาณการใช้เชื้อเพลิงก๊าซธรรมชาติในโรงกลั่น จำนวน 772 ล้านบาท
- โครงการปรับปรุงหน่วยกลั่นสูญญากาศ หน่วยที่ 2 (HVV-2) จำนวน 761 ล้านบาท
- โครงการพัฒนาระบบ Revenue Enhancement ด้วย Performance Vision จำนวน 177 ล้านบาท
- โครงการศึกษาโครงการระบวงการผลิตและความเป็นไปได้สำหรับโครงการเพิ่มมูลค่าน้ำมันเตา (Residue Upgrading Unit) จำนวน 130 ล้านบาท
- โครงการก่อสร้างถังเก็บน้ำมันดิบ ผลิตภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูปและสำเร็จรูปเพิ่มเติม จำนวน 113 ล้านบาท

นอกจากนี้ ยังมีรายจ่ายฝ่ายทุนของบริษัทย่อย จำนวน 9,760 ล้านบาท ประกอบด้วยโครงการหลักจาก 1) บจ. ลาบิกซ์ จำนวน 4,181 ล้านบาท สำหรับโครงการก่อสร้างโรงงานผลิตสาร Linear Alkyl Benzene (LAB) ทั้งนี้ บจ. ลาบิกซ์ เป็นบริษัทที่จัดตั้งจากการร่วมทุนระหว่าง บจ. ไทยพาราโซลิน และ บจ. มิตซูบิชิเอ็นเคอพี เพื่อประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายสาร LAB ซึ่งเป็นสารตั้งต้นสำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์สารทำความสะอาด เช่น ผงซักฟอก และผลิตภัณฑ์ต่อเนื่อง รวมทั้งผลผลิตและผลิตภัณฑ์พลอยได้อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และ 2) บจ. ท็อป เอสพีพี ในโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าขนาดเล็ก (SPP) จำนวน 2 โครงการ จำนวน 4,252 ล้านบาท

ในปี 2556 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีรายจ่ายฝ่ายทุนรวม จำนวน 12,334 ล้านบาท แบ่งเป็นรายจ่ายฝ่ายทุนของบริษัทฯ จำนวน 8,522 ล้านบาท จำแนกตามโครงการหลัก ดังนี้

- โครงการปรับปรุงคุณภาพก๊าซทิ้ง จำนวน 3,374 ล้านบาท
- โครงการจัดสร้างเครื่องระเหยความร้อนด้วยลมเพื่อลดอุณหภูมิก๊าซหมุนเวียนที่หน่วย HCU-2 จำนวน 2,277 ล้านบาท
- โครงการขยายกำลังการผลิตหน่วยไฮโดรแครกกเกอร์ที่ 2 ระยะที่ 1 หน่วยเพิ่มความสามารถของก๊าซไฮโดรเจนที่ 3 (PSA-3) จำนวน 699 ล้านบาท
- โครงการปรับปรุงระบบเคลื่อนย้ายน้ำมัน จำนวน 410 ล้านบาท
- โครงการเปลี่ยนท่อแลกเปลี่ยนความร้อนในเตาเพิ่มอุณหภูมิน้ำมัน H-101 และ F-2201 จำนวน 278 ล้านบาท
- โครงการก่อสร้างถังน้ำมันดิบ ผลิตภัณฑ์กิ่งสำเร็จรูปและสำเร็จรูปเพิ่มเติม จำนวน 162 ล้านบาท
- โครงการจัดสร้างเครื่องระเหยความร้อนด้วยลมเพื่อลดอุณหภูมิก๊าซหมุนเวียนที่หน่วยไฮโดรแครกกเกอร์ที่ 2 (E-9507) จำนวน 117 ล้านบาท
- โครงการโรงไฟฟ้าขนาดเล็ก (SPP) จำนวน 109 ล้านบาท

นอกจากนี้ ยังมีรายจ่ายฝ่ายทุนของบริษัทย่อย จำนวน 3,812 ล้านบาท ประกอบด้วยโครงการหลักจาก 1) บจ. ลาบิกซ์ จำนวน 1,950 ล้านบาท สำหรับโครงการก่อสร้างโรงงานผลิตสาร Linear Alkyl Benzene (LAB) ทั้งนี้ บจ. ลาบิกซ์ เป็นบริษัทที่จัดตั้งจากการร่วมทุนระหว่าง บจ. ไทยพาราโซลีน และ บจ. มิตซูบิชิเอ็นเคเอ็มปนี เพื่อประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายสาร LAB ซึ่งเป็นสารตั้งต้นสำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์สารทำความสะอาด เช่น ผงซักฟอก และผลิตภัณฑ์ต่อเนื่อง รวมทั้งผลผลิตและผลิตภัณฑ์พลอยได้อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง 2) บจ. ไทยออยล์ โซลเว้นท์ ผ่าน บจ. สก๊ดีไซลิตี ในโครงการก่อสร้างโรงงานผลิตสารละลายส่วนขยายและส่วนควบอื่นๆ จำนวน 980 ล้านบาท และ 3) บจ. ไทยออยล์มารีน ผ่าน บจ. ท็อป มาริไทม์ เซอร์วิส ในการจัดซื้อเรือขนส่งสัมภาระและพนักงาน (Crew Boat) เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 8 ลำ ภายในสิ้นปี 2556 จำนวน 434 ล้านบาท